

Ankara'nın Seçimi

Adayların hamaset dolu söylemleri ve Ankaralıların gündemini iskalayan kampanyalarına inat Ankara'nın gerçek meselelerini gündeme getirmek için çalıştık ve aşağıdaki beş başlıkta özel haber dosyaları ve bültenler hazırladık. Dosyalara ilişkin yazılar iç sayfalarımızda, bülten videolarının linklerine ve dosyalara aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.



Engellilerin Ankarası



Ankara'da Toplu Taşıma Ücretsiz Olabilir mi?



Damacananın Başkenti Ankara



Ankara'nın Ekolojik Krizleri Kimin Sorunu?



Yerel Yönetime Katılım mı, O da Ne?

İstanbul'da var, Ankara'da yok:

'Sizde Asbest Çıkmıyor Hocam!'

Asbest, havaya salınan lifleri solunduğu takdirde yıllar içinde akciğer kanserine sebep oluyor. Ankara'da ise kentsel dönüşüm kapsamında yıkılan binalardaki asbest resmi raporlarla gizleniyor, raporlar açıkça manipüle ediliyor. Asbest Söküm Uzmanı Kenan Yıldız bu büyük bir halk sağlığı sorununu Solfasol'a anlattı.

>> s. 3



"Şahsımın" Değil, "Bizim Ankara"

DEM Parti Ankara Büyükşehir Belediye Eş Başkan Adayı

Gültan Kışanak

ile Ankara Üzerine Söyleştik

Geçmişte, aydın, demokrat, sol görüşün etkin olduğu Ankara nasıl bu kadar sağcılaştı... Bu soruyu soran var mı? Geçmişte üniversite ve gençlik şehri olan Ankara'da, üniversiteler akademik özgürlüğe bile sahip çıkamaz hale geldi. Kültürel vizyon desen hak getire... Bu kötü değişimi sadece merkezi iktidar mı yarattı? Bunda yerel yönetimlerin payı yok mu?

>> s. 12 Mehmet Onur Yılmaz

Seçim Sonrası Polatlı'ya Nükleer Atık Geliyor!

Mersin Akkuyu'da Rusya tarafından kurulan Akkuyu Nükleer Santrali'nin radyoaktif atıkları Polatlı'nın Avdanlı Köyü'nde depolanacak! Köylüler tepkili yerel siyasetçiler sessiz.

>> s. 4

GÜNCEL

Beş Siyah Kuğu Yavrusu
>> s. 2 Gökçer Tahincioğlu

Gölbaşı'nda ÇED Oyunu:
"Kömür için Halk Sağlığı Hiç Sayılıyor!"
>> s. 5 Deniz Gümüşel ile Söyleşi

En Zorlu Mücadele Alanı: Sağlamcılık
>> s. 6 Hatice Betül Çelebi

ANKARA

Engellilik Politikadır, Siyaset Üstü Değildir!
>> s. 8 Elif Gamze Bozo

Toplu Taşımanın Ücretlendirilmesi Gerekli mi?
>> s. 11 Prof. Dr. Ebru Vesile Öcalı

Katılımcı bir Uygulamayı Nasıl Elde Edebiliriz?
>> s. 14 Akın Atauz

Popüler Bazı Kavramlar ve Demokrasi Üzerine
>> s. 17 Bülent Tanık

Yönetime katılma imkânı var da,
Ankaralı 'katılmam' mı diyor!
>> s. 19 Murat Sevinç

Ankara'nın Suları
>> s. 20 Dr. Ali Uğurlu

KÜLTÜR SANAT

Ankara'da Caz Müziği, Nereden Nereye...
>> s. Zeynep Ö. Yılmaz



Ankara'da 8 Mart Feminist Gece Yürüyüşüne katılan kadınlara sorduk: Kadınlar ne istiyorlar, neden sokaktalar?

Haber Koordinatörleri: Mehmet Onur Yılmaz, Deniz Nazlım

Çalışma Grubu: Akın Atauz, Aykut Ayanak, Büşra Taşkıran, Ceren İskit, Elif Gamze Bozo, Emek Ilgaz, Feyza Çebi, Kaan Can Bircan, Mehmet C. Peker, Sultan Kılıç, Zihan Kürüm



Beş Siyah Kuğu Yavrusu

Gökçer Tahincioğlu



Beş siyah kuğu yavrusu

Üzerinden öylece geçtiğiniz, varlığına alışkın olduğunuz rutinin gerçek anlamını sadece şanslı insanlar kaybetmeden önce anlayabilir. Yoksa sadece kaybettiğiniz bir bakışın, bir gülüşün yasını tutmak için bu parka gelirsiniz. Bir zamanlar kavakların sıralandığı toprakta arabalar vızır vızır. Kavak ağaçların önünden akıp giden dere, asfaltın altında sessiz sessiz yaşam mücadelesi veriyor. Oysa iki adım ilerideki Polonya Büyükelçiliği'nin bahçesindeki kısmı, yazları sıcak ve kurak, kışları ayaz Ankara'nın doğasına uygun özgürce salınıyor. Budanmış ağaçların bir kısmı söylendiği gibi yeşerememiş yeniden, küçüle küçüle bir avuç kalmış parkı yine de gölgeliyor görkemli gövdeler.

Kuğulupark burası...

Neden bu kadar sevildiği asla anlaşılamayan, ilk kez görenlerin "Bu muymuş?" diye burun kıvırdıkları, asla burun kıvırlamayacak dünyanın en güzel parkı... Bir kısmı Avusturya'dan, bir kısmı Çin'den hediye gelen kuğuların vatanı aslında park. Uzun yıllardır bu parkta varlıklarını sürdüren kuğuların arasına beş yeni yavru katıldı geçen günlerde. Neredeyse anlamsız bir tarifsiz sevinç. Görenlerin birbirine yeniden gösterdiği, görmeyenlerin fotoğraflarına bakıp gülümsedikleri beş siyah kuğu yavrusu yumurtadan çıktıktan iki gün sonra suya kavuştular. İnsanın bir kıymetin kıymetini zorunlu olarak anlamakla arasındaki mesafe aslında sadece birkaç saniyedir.

Kuğulupark'ın önünden kimsenin geçmediği tek bankında olur da fırsat bulur da oturabilirseniz, ki özellikle kar yağdığında ve geç saatlerde bu fırsat her zaman vardır, kıymet üzerine düşünebilirsiniz.

Üzerinden öylece geçtiğiniz, varlığına alışkın olduğunuz rutinin gerçek anlamını sadece

şanslı insanlar kaybetmeden önce anlayabilir. Yoksa sadece kaybettiğiniz bir bakışın, bir gülüşün yasını tutmak için bu parka gelirsiniz.

Türkiye, uzun zamandır mutsuz bir ülke. Cövrüşleri, sevinçleri iktidarda olanların bile kazandıklarını korumak için kendini mutsuz ettiği, mutsuz oldukça başkalarının mutsuzluklarından da keyif aldığı bir ülke.

Asla başkası için sevinemeyen, asla karşındakinin mutluluğu ile mutlu olamayan, asla kendisi dışında bir başkası için iyilik dilemeyen, kendi hayatından başkasını önemsemeyen eski sevgililer, kötü arkadaşlar gibi.

Mutsuzluğun nasıl bir gücü varsa, zamanı bazen fazla ağırlaştırıp bazen fazla hızlandırıyor. Zaman asla gerçek anlamı ve doğal ritminde akıp gidemiyor bir mutsuzluk ülkesinde. Sadece bir yılda geçip gidenlere bakıyorsunuz.

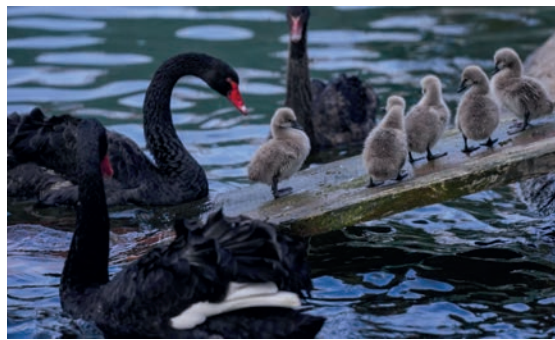
Deprem, çığlıklar, feryatlar.

Seçim, verilen ve tutulmayan sözler, ihanetler.

Cinayetler, hayvan katliamları.

Şiddet, silah, zulüm...

Çığrından çıkmış, gerçekle bağını koparmış futbol ve taraftarlar. Hep kazananın nasılsa mağdur, hep kaybedenin nasılsa suçlu sayıldığı bir garip hakikat bozukluğu...



Kuğulupark



Kuğulupark, 1970'ler



Kuğulupark

Ve bütün bunların içerisinde sürüp giden bozuk bir düzen var. Faili meçhul cinayetler ve bu cinayetlere ilişkin davalar misal. Öldürülenin suçlu, öldürenin kahraman ilan edildiği, gerçeğin bu olmadığını bilenlerin bile sessiz kaldığı bu davalar bir bir kapatılıyor. Kadın cinayetleri durmadan artarken, kadınların alanlarını daha da daraltabilmek için "aile elden gidiyor" masalları anlatanlar, aileleri dağıtmaya devam ediyor. Çocukları korumak için artık özel alanlar, özel gayretler gerekiyor. Doğayı zaten önemseyen yok ama ciddi ciddi bütün hayvanları öldürebilmek üzerine kampanya yapılıp, yüksek yüksek fikirler de anlatılabiliyor. Herkes medeni bulduğu yerlerin kendine uyan kısmını alıyor. Beş siyah kuğu yavrusu bazen mutlu eder insanı.

Mutlu ülkelerde daha çok.

Mutsuz ülkelerde bile mutlu edebiliyor, belki hasrettendir.

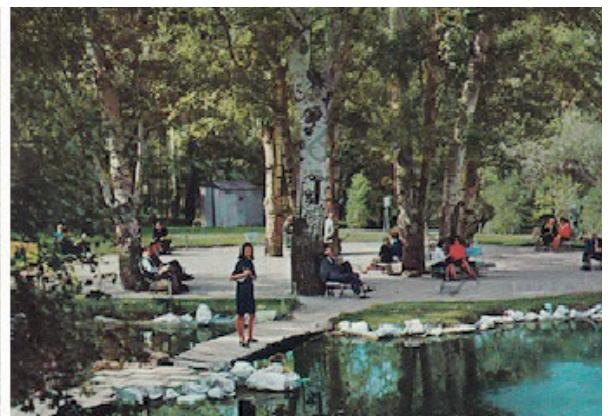
Gülyüzlü bir umut ancak küçücük bir kediye işkence yapıp öldürenlerin hak ettiği cezayı aldığı, insan öldürenlerin hak ettiği cezayı aldığı, işkence yapanların hak ettiği cezayı aldığı, sloganların değil hakikatin konuşulduğu, bu dünyanın düzenine kanmamış bir memlekette mümkün.

Ama yine de umudu diri tutmak gerekiyor.

Ve görüyoruz işte...

Bozkırın ortasındaki küçücük bir parkta yaşayan kuğular da hayatı yenilemeye devam edip, insanlara direnmeleri için, hayatı anımsatarak, güç verebiliyor.

*t24.com.tr sitesinden yazarının izni ile alınmıştır.



İstanbul'da var, Ankara'da yok: 'Sizde Asbest Çıkmıyor Hocam!'



Kenan Yıldız
Asbest Söküm Uzmanı

alacaksak sizin Ankara'da korkmanıza gerek yok. Çünkü İstanbul'da var ama sizde asbest çıkmıyor, hocam!"

Sırasıyla Suçlular: İlçe Belediyeleri, Müteahhitler ve Asbest Uzmanları

Özellikle Ankara'da bina yıkımlarına dair raporların manipüle edildiğini söyleyen Yıldız, İstanbul'da binaların üçte ikisinde yoğun asbest tespit edilirken Ankara'da bu oranın sıfır olmasının görevi suiistimal suçunun ispatı olduğunu belirtti ve burada suçun sırasıyla ilçe belediyelerinde, müteahhitlerde ve asbest laboratuvarları/uzmanlarında olduğunu vurguladı.

Asbest Denetimi İlçe Belediyesine Bırakılmamalı!

Yıldız, sözlerine şu çağrı ile son verdi: "Asbest özel sektöre ve ilçe belediyelerine bırakılmayacak kadar önemli halk sağlığı konusudur. kesinlikle ve kesinlikle bakanlıkların denetiminde, gözetiminde olmalıdır. Özel sektöre bırakılmamalı çünkü hayatımız paradan daha değerli".

Havaya salınan lifleri solunduğu taktirde yıllar içinde akciğer kanserine sebep olan asbestin kullanımı Türkiye'de 2011'den bu yana yasak. Ancak 2011 öncesi dönemde kullanılmış asbest ise çevremizde yıkılan binalar sebebiyle her sokakta her gün denetimsiz bir şekilde havaya karışıyor! Kentsel dönüşümün uygulandığı kentlerde, insan yaşamını tehdit eden ölümcül madde asbest alarm veriyor. 2011 öncesi yapılmış binaların çatı kaplamalarında, su giderlerinde, yer kaplamalarında, kazan dairelerinde ve tavan kaplamaları gibi bölümlerde yoğun asbest bulunuyor.



Toplumun büyük kesimi asbest tehdidinin boyutlarından habersizken, özel yöntemlerle sökülmesi ve bertaraf edilmesi gereken bu ölümcül madde ilçe belediyeleri ve özel sektörün denetimine terk edilmiş durumda!

Asbest Yasak Ama Her Yerde!

Konuyla ilgili haber bültenimize konuk olan

Asbest Söküm Uzmanı Kenan Yıldız, Ankara'daki asbest tehlikesini, çalışmalarını sürdürdüğü İstanbul ile karşılaştırarak anlattı. Yıldız, ilk olarak kentsel dönüşümden kaynaklı asbeste bağlı hastalıkların önümüzdeki yıllarda hepimizi beklediğini çünkü bir şekilde bu ölümcül maddeye yoğun şekilde maruz kaldığımızı vurguladı. Yıldız, İstanbul'da raporları manipüle etmeyen az sayıda belediye ile yapmış oldukları çalışmalarda, binaların üçte ikisinde asbest olduğunu tespit ettiklerini söyledi. Asbestin 2011 yılında tamamen yasaklandığını hatırlatan Yıldız, 2011 yılı öncesinde yapılmış binaların üçte ikisinde asbest tespit edildiğini, bu oranın Ankara, İzmir ve Antalya gibi metropollerde yüzde 0 olarak görüldüğüne dikkati çekti.

Yıldız, İstanbul'daki çalışmalarından örnekler vererek, Ankaralıları uyardı: "Beşiktaş Karanfilköy'de 640 adet binanın envanter çalışması yapıldı. 640 binadan bertaraf edilen asbest miktarı 300 ton. Devasa bir rakam! Hatırlarsanız geçen sene kamuoyunun gündemine São Paulo gemisi gelmişti ve onlarca ton asbest günlerce konuşulmuştu. Buna bakarak sadece Karanfilköy'deki 640 binadan çıkan 300 ton çok daha önemli ama bütüne bakarsak hala çok minör bir rakam ülkemiz için.

Milyonlarca ton asbestli materyal bulunuyor yıkılan binalarda. Beşiktaş, Kadıköy, Bağcılar veya Kağıthane bölgelerinde yapılan çalışmalarda asbest oranın çok yüksek olduğunu artık biliyoruz. Elimizde veriler var. Ama eğer belediyelerin verilerini esas



GÜNCEL

Seçim Sonrası Polatlı'ya Nükleer Atık Geliyor!



Avdanlı

Polatlı'nın Avdanlı Köyü Merasına kurulması planlanan ancak 14 Mayıs Genel Seçimleri öncesinde iptal edildiği duyurulan radyoaktif atık depolama sahası projesi 31 Mart Yerel Seçimleri sonrasında yeniden gündeme gelecek. Mersin Akkuyu'da Rusya tarafından kurulan ve atıkları Türkiye'de kalacak Akkuyu Nükleer Santrali'nin radyoaktif atıkları mal Polatlı'nın Avdanlı Köyü'nde depolanacak! Köyün merasında projeye ilişkin ölçümler alınmaya başlandı.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu Başkanlığı (TENMAK) ve Ankara Valiliği arasında 7 Temmuz 2022 tarihinden itibaren yapılan yazışmalarda, Polatlı'nın Avdanlı Köyünde nükleer atık depolama tesisi için 4 milyon metrekaarelik mera alanının tahsis edilmesi talep edilmişti. Polatlılılardan gelen tepkiler üzerine 14 Mayıs Genel Seçimleri öncesinde Adalet ve Kalkınma Partisi ilçe başkanının yaptığı açıklama ile durdurulduğu açıklanan ve fiilen durdurulan proje için çalışmalara yeniden başlandı. Tahsis edilen alan ise 4 bin hektardan 5700 hektara çıkarıldı.

Projenin ilk ortaya çıktığı 2022 yılından itibaren iptali için mücadele eden köy sakinlerinden çiftçi İsmail Çağlı konuyla ilgili gazetemize konuştu. Çağlı, Milli Emlak ve Polatlı Belediyesi'nden aldıkları bilgilere göre, meralarının nükleer atık deposu yapılması için çalışmalara tekrar başladığını söyledi.

Son günlerde köy merasında arazi ölçümü yapanları görüntülediklerini belirten Çağlı, şunları ifade etti: "Elimizden geleni yapmaya,

sesimizi duyurmaya çalışacağız. Meralarımız üzerinde kurulacak olan atık deposu, Sakarya Nehri'ne 2 kilometre uzaklıkta. Ilıcaözü denilen ve Sakarya'ya bağlanan bir derenin hemen yanında. Dahası yağışların çok olduğu dönemlerde buralar sel yatağı oluyor ve oluşan sellerle atığın yer altı suyuna karışma durumu vardır. Hiçbir şekilde bunu engelleyemezler. Bizim meralar ellerine daha kolay geçtiği için bu projenin üzerinde çalışıyorlar. Biz 40 hane olan 180 nüfusu olan tarım köylüsüyüz. Uçsuz bucaksız tarım alanlarından bahsediyoruz. Depo kuracakları parselin hemen dibinde zaten sulak araziler var. Benim de arazim var. Nükleer atık tesisi kurulmasıyla buradaki çiftçiliğin, tarımın çok gerileyeceğini düşünüyoruz".

Nükleer atık Polatlı'da tarımı da hayvancılığı da bitirir!

Gelen haberler üzerine Avdanlı'ya giden Solfasol ekibi arazi ölçümlerine dair izleri görüntüledik, köylülerle ve ilçedeki siyasi parti temsilcileri ile görüştük. Görüştüğümüz ilk isim merada sürü otlatan Ömer Faruk Coşkun idi. Coşkun, genç bir çiftçi olduğunu belirterek şunları söyledi: "Cumhurbaşkanımız gençlere köyünüzde kalın, üretin diyor. Ben genç bir çiftçi olarak köyümde kaldım ve üretiyorum. Köyümüze



Ömer Faruk Coşkun

nükleer atık tesisi yapılırsa biz burada nasıl kalacağız? Nükleer atık Polatlı'da tarımı da hayvancılığı da bitirir. Köyümüzde nükleer atık tesisi istemiyoruz".

Yerel Siyasetçiler sessiz!

CHP Polatlı ilçe başkanlığında görüştüğümüz yöneticiler Polatlı'daki kamu kurumlarından gelen olumsuz görüşlere rağmen projenin durdurulmadığını bildiklerini ve ileriki günlerde konuyla ilgili bir açıklama yapacaklarını belirttiler. MHP'nin Polatlı Belediye Başkan adayı Levent Çağlıncı'ya da görüş almak üzere ulaşmaya çalıştık ancak gazetemiz baskıya girdiği saatlere kadar CHP ve MHP'li yetkililerden elimize ulaşan bir açıklama olmadı. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'a da ABB basın birimi vasıtasıyla ilettiğimiz soruya yanıt gelmedi.

Polatlı'da yaptığımız görüşmelerde edindiğimiz genel izlenim kamuoyunun Polatlı'da nükleer atık tesisi kurulması projesinden haberdar olmadığı, siyasetlerin de bununla orantılı şekilde konuya ilgisiz ve mesafeli olduğu yönünde. Görünen o ki şimdilik Avdanlı ve civar köylüleri dışında harekete geçen kimse de yok.



Avdanlı

GÜNCEL

Gölbaşı'nda ÇED Oyunu: "Kömür için Halk Sağlığı Hiç Sayılıyor!"



Kırıklı Köyü

Yaklaşık on bin hektar alanı kapsayan kömür madeni için yasal sınır olan 25 hektarın altında, 24,93 hektarlık proje sunan Yıldızlar Holding'e valilik "ÇED gerekli değil" kararını verdi. Ekoloji Uzmanı Deniz Gümüsel, bölge halkının sağlığından taviz verildiğini belirtti ve ekledi: "Ankara'da yer altı suları tehdit altında!"

Yunus Emre Termik Santrali'na hammadde sağlamak amacıyla Yıldızlar Holding'in Ankara'da açmak istediği kömür ocağı için Ankara Valiliği, "çevresel etki değerlendirme (ÇED) gerekli değildir" kararı verdi. Gölbaşı'nın Kırıklı köyünde açılacak kömür ocağı için yaklaşık 10 bin hektarlık bir alan belirlendi. Söz konusu alanda bölgenin canlı yaşamı için önemli olan dereler, yer altı suları ve göletler bulunuyor. Kömür madeninden yılda yaklaşık 500 bin ton kömür çıkartılmak isteniyor. Çıkartılacak kömür, Eskişehir Mihaliççik'taki termik santralde kullanılacak. Kömürün oldukça düşük kalitede, en fazla 2000 kalori değere sahip olduğu belirtiliyor. Çevre Mühendisi Deniz Gümüsel çıkarılacak kömür için "ben kömür diyorsam siz taş anlayın, öyle sobaya atıp yakılabilecek bir şey değil, bildiğiniz taştan bahsediyoruz!" dedi.

Konuyu yakından takip eden Deniz Gümüsel, açılmak istenen maden ocağının yaratacağı ekolojik yıkımı ve buna karşı mücadele süreçlerini Solfasol'a anlattı. Gümüsel, söz konusu bölgede uzun yıllardır küçük ölçekte kömür madenciliği yapıldığını, yeni maden ocağı ile bugüne kadar yaşanmış olumsuz etkilerin katlanarak



Deniz Gümüsel - Çevre Mühendisi

artacağını söyledi. Bölgedeki çok sayıda dere, yeraltı suyu kaynakları ve göletlerin varlığına işaret eden Gümüsel, şu uyarıları yaptı: "Bunların kirlenmesi ve aslında heba edilmesi söz konusu. Halihazırda işletmede olan madende kömür damarı yeraltı suyu seviyesinin altına inmiş durumda. Dolayısıyla kömüre ulaşabilmek için yeraltı suyu boşaltılıyor. Kalitesini bilmiyoruz yeraltı suyunun ama o madencilik esnasında mutlaka ki ağır metallerle, sülfatla kirlenecektir. Köylüler, yer altından boşaltılan suyun köyün içerisine olduğu gibi bırakıldığını söylüyor. Buradan da öncelikle Haymana sınırları içerisindeki Dikilitaş Göleti'ne ve oradan da Mogan Gölü'ne ve Ankara'ya kadar gittiği söyleniyor." Gümüsel, çevresel etki değerlendirmesi yapılmadığı için bölgedeki madenciliğin etkisini tam olarak bilemediklerini ekledi.

Tarım Arazileri Arasından Günde 55-60 Kamyon Gececek!



Kırıklı Köyü havadan

Yılda 500 bin ton kömür üretimi için günde 55-60 kamyonun bölgede taşıma yapması gerekiyor. Gümüsel, kömürün oluşturduğu tozun hem insan sağlığını hem de bölgenin verimli tarımsal ve hayvansal üretimini tehdit edeceğini belirterek, "Bu maden için bölge halkının sağlığından taviz verilmesi söz konusu" dedi.

Neden, ÇED Raporu Yok?

Madenin birçok olumsuz çevresel etkisi olacağı öngörülürken Ankara Valiliği'nin "ÇED (Çevresel Etki Değerlendirme) raporuna gerek yok" kararının bir tür "hukukun arkasından dolaşma olduğu" biliniyor. Gümüsel, bu durumu şöyle açıkladı: "Maden alanı 10 bin hektarlık bir alanı kapsıyor. Ama ne hikmetse proje 24,93 hektar için sunulmuş. Yönetmeliğe göre 25 hektarın altındaysa madencilik faaliyetleriniz için 'ÇED gerekli değildir' kararı almanız kolaylaşıyor. Proje tanıtım dosyasında açık şekilde bu madenciliğin en az 10 yıl boyunca devam edeceği ama oradaki rezervin 25 yıllık olduğu söylenmesine rağmen sanki küçük bir işletme yapılacağı gibi gösteriliyor ve izin süreci başlatılıyor."

Gümüsel, ekolojik çöküş göz önüne alındığına artık kömürlü termik santralde elektrik üretiminin terk edilmesi gerektiğini belirterek, 1965 yılından bu yana termik santrallerde kömür yakılmasının 196 bin erken ölüme neden olduğunun belgelendiğini söyledi.

Belediyeler Görmezden Geliyor!

Hükümetin elindeki Gölbaşı Belediyesinin işletmede olan ve yeni açılmak istenen madenlerin halk sağlığı ve ekolojiye olumsuz etkilerine dair bir açıklaması bulunmuyor. Öte yandan CHP'li Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Mansur Yavaş da konuyu şimdiye kadar gündemine almadı. Yerel seçimlere hazırlanan belediye başkan adayları, meclis üyesi adayları ve muhtar adaylarından da madene karşı bir çıkış yok. Yöre halkı ise ekoloji aktivistler ve hukukçularla konuyu mahkemeye taşımak için hazırlık yapıyor. Gümüsel, yöre halkıyla birlikte madene karşı mücadele edeceklerini ve siyasilerin konuyu gündeme almaları için baskı yapacaklarını vurguladı.

En Zorlu Mücadele Alanı: Sağlamcılık

“Söylediklerimiz kadar sustuklarımızdan da sorumluyuz. Tam da bu yüzden, insan bedeni üzerinde tepinen ve başlatılan bu kirli savaşı ifşa etmeye, beden zindanlarından özgürleşmiş bir insanlık adına ve tarihe not düşmek için, sözümüzü söylemeye devam edeceğiz”

Hatice Betül Çelebi



14 Mayıs seçimlerinin izleri henüz tazeyken, Yerel Yönetimler için yapılacak olan seçim süreci, toplumsal olarak siyasete olan inancın aşınmaya uğradığı bir kolektif duygulanım içinde, belki çok da istemese de gündemimize oturdu.

Bu istememe halimizin olması çok da haklı değil mi? Siyaseten çok büyük lafların söylendiği ve fakat çok küçük işlerin dahi pratiğinin görülemediği yaşamlarımızda, şüphesiz bir noktadan sonra, artık lafın da hükmünü yitirdiği günlerdeyiz. Çok da haksız değiliz!

Erişilebilirliğin artık sayısını dahi takip etmekte zorlandığımız bilmem kaçınıcı ertelenişinden, belediyelerin hizmet alanı olan yaşam alanlarımızdaki erişilebilir olmayan ulaşım hizmetlerinden, çıkılmayan kaldırımlardan, işgal edilmiş kaldırımlara, çalışmayan arızalı metro asansörlerinden, hiç asansörü dahi olmayan üst geçitlere kadar, bugüne değin hizmet getirmemiş belediyeler, bu seçimde engellilere dönüp, ne diyecekler mesela? “Yetkimiz ve etkimiz alanında olduğu sürece bu şehirlerde yıllardır varlığınıza hesaba katmadık ve dahi sizi yok saydık, tam da seçim öncesi bir aydınlanma yaşadık ve bizi bir daha seçerseniz yapacağız” mıdır cevap?

Gerçekten de kendi yetki alanlarındaki belediye otobüs şoförlerinin, engelli yurttaşları, araçlara almadıkları, var olan sesli

anonsları rahatsız oldukları için, keyfe keder kapattıkları, araca binen engellilere, “Ne işin var dışarıda, evinde otursana” ya da “Senin sahibin yok mu?” diyerek, mobbing uygulamak suretiyle ayrımcılık yaptıkları pratikleri dönüştürmek için harekete geçmeyen sayın yetkililer, bundan sonra harekete geçecek mi?

Mesela şöyle bir merakı olacak mı sayın yetkililerin? Benim hizmet ve sorumluluk alanım olan yaşam alanında kaç engelli yurttaş yaşıyor? Kaç erkek, kaç kadın, kaç çocuk, kaç genç? Bu engelli yurttaşların, eşit yurttaş olmalarından kaynaklı, eşit ve özgür yaşam hakkını teslim etmek için kısa, orta ve uzun vadede nasıl bir planlama yapmalıyım?

Ya da pandemi boyunca istemeden tecrübe ettikleri, bitse de kendimizi şöyle bir dışarı atsak diyerek yaşadıkları sosyal izolasyonun, ne kadar zor olduğunu anlata anlata bitiremeyip, biraz da kapanmanın getirdiği kötü ruh halinde, yaşamı süresiz pandemiye dönmüş engellilerin varlığını hatırlayabilecekler mi? Gökyüzünden, ağaçtan, kuştan, böcekten, kendini bulma yolculuğunda, ruhuna ayna olacak o insan nefesinden uzak kalmanın, mahrum edilmenin, kapatılmanın, derin yalnızlığın derinliğine vakıf olabilecekler mi?

Keza hayatımızın unutulmayacak bir acısı olarak hafızalarımıza kazınmış deprem gerçekliğinin ortaya çıkardığı, olası doğal afetler için yetki alanlarında yaşayan engellilere yönelik hiçbir tedbir alıcı

ANKARA

“Sayıları artık on milyonlarla ifade edilen ve gerçek anlamda büyük bir azınlığa dönüşmüş engelli nüfusunun onurlu bir varoluş hakkı ve eşit yurttaşlık hakları, neden bu kadar görünmezdir?”



planlamanın olmadığı, hayatın her alanında olduğu gibi tehlike anında en önce gözden çıkarılan kesimin engelliler olduğu,

görmezden gelme halinin en yakıcı biçimine, depremi yaşamış illerde öfkeyle şahitlik ettiğimiz, o yalın utançla yüzleşmek isteyecekler mi?

Her şeyden önemlisi bu soruları sormayı kendilerine görev edinecekler mi? Muhtemel ki yılın iki gününde/haftasında, engellileri hatırladığı sayılı günün birinde, merhametli kollarını açarak sarılmak üzere, ne kadar vicdanlı bir yüreği olduğunu, kendine ve topluma kanıtlama ihtiyacını gidermek için, bir engelli arayışında, yazılan o en ulvi söylem olan; “Hepimiz bir engelli adayız” kehaneti tezahür etmediyse, bu soruları sormak çok sayın yetkililerimizin aklına gelmeyecektir.

Tabii çok da haksızlık etmemek gerekiyor kimseye, başta da söylediğimiz aydınlanmanın ışığı fazla gelirse, muhtemel ki seçim dönemi de olduğu için bu soruların alışılmalı olanlarını bir ihtimal ki sorabilirler.

Ve fakat onlardan azade, bizler her zaman olduğu gibi bu soruları sormaya ve cevaplarını istemeye devam edeceğiz, hem kendimize hem de toplumun tüm kesimlerine.

İşin aslı, soru sormaya başlamışken, önce kendimize sormakla başlamak, doğru bir perspektifle yola koyulmanın can damarı. Sayıları artık on milyonlarla ifade edilen ve

gerçek anlamda büyük bir azınlığa dönüşmüş engelli nüfusunun onurlu bir varoluş hakkı ve eşit yurttaşlık hakları, neden bu kadar görünmezdir?

Şüphesiz kardeşlerimiz diyerek çocuklaştırılan ve bu çocuklaştırma önyargısının dışı vuran davranış biçiminin, engelli bireyle karşılaşma anında, bir baş okşama refleksi olarak belirmesi de, meleklerimiz olarak yüceltme ve metafizik bir değer atfederek öte tarafa havale etme sosyolojisi de aynı negatif kolektif kültürün köklerinden güç alır.

Tam ve eksik düalitesi ile mitoloji, felsefe, din, sosyoloji, psikoloji gibi birçok farklı disiplinlerin ortak üretimiyle kesişimsel olarak inşa edilmiş sağlamlık, ideolojik olarak siyaset eliyle meşrulaştırılarak, resmi bir form alır.

Hal böyleyken yıllardır ağızdan ağıza dolaşan, “Engellilik sorununun siyaset üstü bir mesele olduğu” retoriği, siyasete inanılmaz bir konfor alanı yaratan, insan olmaya dair en evrensel haklarımızı bu retorik içinde görünmez kılan, verenin yüce gönlünde bir lütufa dönüştüren, toplumsal ikiyüzlülükten daha ötesi değildir.

Yıllardır tüm toplumsal kesimlerin ve hatta ezilenlerin mücadelesinde, ezilenlerin ezdiği olarak, veren ve alan ilişkisinde, bir inayet meselesine sıkıştırılan engellilik sorununun, eşitlikçi bir bakıştan uzak tutumuna karşı, alışılmış siyasi külliyata, sağlamlığın bir ideolojik inşa olduğunu anlatmak, biz engellilerin en zorlu

mücadele alanlarından biri şüphesiz.

Mücadelemiz kolektifin gözünde, eksiklik olarak beliren yeti farklılıklarımız olarak görünse de gerçekte bizim asıl mücadelemiz, kapitalizmin sanal gerçekliğe dönüştüren ve bir illüzyon olan “Normal”likle...

Zira farklılıkların gerçek dünyasında yaşayan biz engelliler, yaşamın her alanında savaşlarla ve çatışmalarla kendini var eden bu açgözlü modernitenin, “Normal”lik algısıyla esir aldığı zihinler için, bedeni süresiz bir savaş alanına dönüştürdüğünün farkındayız.

Normal, sonu gelmeyen bir savaş halidir. Bu savaşın her aşamasında insan ruhunda açılan boşlukların içinde yetersizlik hisleriyle acı çeken bireyleri, en mükemmel pazarlama stratejileriyle doldurmaya hazır bekleyen koca bir endüstri “daha” ile iknaya çalışmaktadır.

Oysaki insanın mutlu olmak için “Daha”ya değil, kendisi olmaya ihtiyacı vardır. Normalin zorbalığından, kendini kabulün huzuruna doğru bir çağrımız var.

Oysaki insanın mutlu olmak için “Daha”ya değil, kendisi olmaya ihtiyacı vardır. Normalin zorbalığından, kendini kabulün huzuruna doğru bir çağrımız var.

Oysaki insanın mutlu olmak için “Daha”ya değil, kendisi olmaya ihtiyacı vardır. Normalin zorbalığından, kendini kabulün huzuruna doğru bir çağrımız var.

ANKARA

Engellilik Politiktir, Siyaset Üstü Değildir!

“Engelliler eğitim, sağlık, istihdam ve adalete erişim konusunda sayısız sorunlarla karşı karşıyalar. Peki yerel yönetimler engellilerin ihtiyaçlarına ne kadar cevap verebiliyor?”

Elif Gamze Bozo



2011 yılı Nüfus ve Konut Araştırması verilerine göre Türkiye nüfusunun en az %6,9'u engellidir. Engelli erkeklerin oranı %5,9 iken bu oran engelli kadınlar için %7,9'dur.

Elimizde daha güncel bir veri yok. TÜİK'teki en güncel verinin 2011'e kadar geriye gitmesi de engellilere bakışın, yaklaşımın başka bir göstergesidir. Son 13 yıla ilişkin bir veri olmaması önemli bir gösterge ki bir de buna Şubat 2023'te yaşanan depremlerle engelli olanlar eklendi. Depremle birlikte engelli kalanların sayısını gösteren ulaşılabılır bir veri bulunmamaktadır. Yerel seçimler yaklaşırken engelli bireylerin yerel yönetimlerde etkisi ve siyasetteki temsiliyetini bu sayımızda gündeme getiriyoruz.

Engelliler eğitim, sağlık, istihdam ve adalete erişim konusunda sayısız sorunlarla karşı karşıya kalıyor. Peki yerel yönetimler engellilerin ihtiyaçlarına ne kadar cevap verebiliyor?

Ulaşım konusu biz engelliler için en önemli sorunların başında geliyor. Şehir planlaması engellilere uygun olmadığı için sosyal hayata katılımımız mümkün olmuyor. Belediyelerin dağıttığı tekerlekli sandalyeleri kullanabilecek uygun yollar olmadığı için ya işe yaramıyor ya da bozuk yollar sebebiyle çabucak yıpranıp bozuluyor.

Engelliler çoğunlukla işsiz, istihdam edilip para kazanabilse bile kazandığı parayı harcayabileceği bir sosyal hayat erişilebilir değil; kafeler, konser salonları, tiyatrolar kısacası sosyal ve kültürel hayat erişime kapalı! Bu durum engellileri evlerinden

çıkamaz hale getiriyor. Kaldırımların durumu, asansörlerin, otobüslerdeki sesli uyarı sisteminin çalışmaması, yürüyen platformların yürümemesi, yollardaki su mazgalları ve rogar kapaklarının yarattığı tehlike engelliler için sıradan ama büyük sıkıntılar...

Engelliler için yapılan rehabilitasyon merkezi gibi alanların sadece engelli bireylerin zaman geçirmesi olarak gören bu anlayış, istihdam ve eğitim noktasında yetersiz kalıyor. Şefkat çizgisinde ilerleyen anlayış, odağı hak temelinden çıkarmaktadır. Bir başka deyişle bu durum, insan kazanmaya odaklanmak yerine muhtaç bırakmaya odaklanan bir bakış açısını yansıtmaktadır ve engellileri görünmez hale getirmektedir.

Sağlamcı zihniyetin biz engellilere dikte ettiği “sevgi her engeli aşar, hepimiz birer engelli adayız” söylemi insan hakları ihlalidir! Bu söz birazcık olsun doğru olsa idi engelli araç park yerlerine engelli olmayan kişiler park etmezdi, sağa sola dalga geçer gibi uygunsuz rampalar yapılmazdı! Açık ki sağlamcıların sevgisi engellilerin sorunlarını çözemiyor!

Peki ne yapmalı?

En önemli konuların başında engellilerin ve özellikle ailelerinin dikkat etmesi gereken nokta; engelliler ve siyaset denildiği zaman söylenen, zihinden zihne işlenmiş en klişe cümle şudur: “Engellilik siyaset üstü bir meseledir”. Aksine engellilik politiktir! Yasa hazırlama ve yasa teklifi verme noktasında siyasi bir duruş olması gerekmektedir. Partiler belli bir politika benimsemediği için arkasına sığınılan bu klişelerle engelliler politikadan uzaklaştırılarak işin öznesi oldukları halde sorunları gündeme getiremez bir halde var olan, yapılagelen yanlışlara maruz kalmaktadırlar. Engelliler, eve, aileye bağımlı hale getiren siyasetçilerin, milyonlarca engellinin “Bağımsız Yaşam Hakkı” ellerinden alınmış ve her defasında her seçim döneminde istismar edilmiş bir toplum haline gelmiştir.

Engelliler için siyaset tam da kendilerine biçilen “acı, muhtaç, devletin ve toplumun üzerinde yük” yaftalarının, düşünce kalıplarının inşa ettiği engellilere, yaşatılan negatif kültürün şekillendirdiği sistem ile mücadele halidir.

Engelliler olarak talebimiz; yılda iki kez hatırlanıp, siyasetçilerin gölgesinde kalıp, “duyarlı siyasetçi” fotoğraflarında malzeme olmak sadece değil, siyasetin doğrudan içinde yer almak...” Siyasetçilerin ve toplumun biz engellileri azınlık olarak görüp ama azımsanmayacak kadar da çoğunluğun sesi olmak istiyoruz.

Kısacası, tüm partilerin parlamentoda, yerel seçimlerde, il ve ilçe başkanlıklarında engellilere temsiliyet vermesi ve görünmeyen ya da görülemeyen sorunları engelliler tarafından gündeme getirilmesi gerekiyor. Anayasamızda da güvence altına alınan engelli haklarının kamu kurumları ve siyasetçiler tarafından “ama, ancak, lakin” gibi cümlelerle geçiştirilmeden daha gerçekçi ve somut adımlarla gündeme getirilmesi şart.



“Sağlamcı zihniyetin biz engellilere dikte ettiği “sevgi her engeli aşar, hepimiz birer engelli adayız” söyleminin kendisi insan hakları ihlalidir! Bu söz birazcık olsun doğru olsa idi engelli araç park yerlerine engelli olmayan kişiler park etmezdi, sağa sola dalga geçer gibi uygunsuz rampalar yapılmazdı!”

ANKARA



Mustafa Oğuz Mucuroğlu
CHP Çankaya Belediyesi Belediye Meclis Üyesi
Aday Adayı

Ankara'da Siyasete Soyunan Engelliler Var!

Ben, gazeteci - hukukçu - sanatçı - engelli - kadın bir aktivist olarak bu yerel seçimlerde CHP Yenimahalle Belediyesi Meclis Üyesi Aday Adayı oldum. Benim gibi başka engelli arkadaşlarım da aday adaylığı başvuruları yaptı. Yaklaşan seçim için aday aday ve aday olan diğer engelli arkadaşlarım ile ufak söyleşiler gerçekleştirdik. CHP'den Çankaya Belediyesi Belediye Meclis Üyesi Aday Adayı olan Sevgili Mustafa Oğuz Mucurluoğlu ile söyleşisi ile başlayalım:

Mucurluoğlu ilk, orta ve lise eğitimini başarıyla tamamlamasının ardından, üniversite eğitimini sürdürmüştü. İlk olarak Gazi Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Çevre Bölümü mezunu olmuş. Ardından, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Halkla İlişkiler ve İşletme bölümlerinin yanı sıra Felsefe bölümünü bitirmiş. Ankara Üniversitesi'nde Gazetecilik alanındaki Yüksek Lisans eğitimini tamamlayan Mucurluoğlu, bitirme projesi olan tez çalışmasını "Habere Erişimde Engellilerin Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri" üzerine yapmış. Yazar kimliği ile de öne çıkan Mucurluoğlu, belediyede almak istediği göreve ilişkin sözlerine şu ifadelerle başlıyor; "Engelliler başta olmak üzere, yetkim dahilinde ve sınırlarımı aşmadan hak temelli görev yapacağım". Ardından yerel yönetimlerde karşılaştığı ve değiştirilmesini istediği politikalara değinerek şu ifadeleri aktardı: "Çoğunlukla belediyenin bütçesine yönelik çalışmalar yapılıyor. Kentin dış görüntüsü ve yenilenmesi çalışmaları yapılıyor. Oysa ilk hedef vatandaşa hizmet olmalı, gösteriştin ziyade kentin kullanım kolaylığı ve erişilebilirlik olmalı. Böyle olursa engelliler ve engelsizler eşit şartlarda uygun yaşam koşullarına erişir".

Meclis üyesi olduğunda yapmak istediği

projelerden bahsederken de şu ifadeleri aktardı: "Benim gibi engellilerin ve 'herkes bir engelli adaydır' pozisyonundaki kişilere bir damla katkı olacaksa; elimden geleni yapmaktan geri durmayacağım. Engelliler önceliğim olmak üzere, yetkim dahilinde ve sınırlarımı aşmadan hak temelli görev yapacağım".

Adaylığım gerçekleştiikten sonra seçimlerde meclis üyeliği halk tarafından değer görülür de verilirse, öncelikli yapmak istediğim şey; engellilerin erişim noktasındaki ulaşım sorununu düzene koyabilmeye çalışmak. Örneğin mümkün olduğunca herhangi bir engellinin araç talebinde bulunduğu reddedilmeyecek bir düzeni kurmaya çalışacağım. Belediyenin engelli hizmetlerinden servis talep etmiş engelli, görev sürem boyunca 'araç arızalı' veya 'bütün araçlar serviste' gibi bahanelerle karşılaşmayacağı görüşmelerin olmasını sağlamaya uğraşacağım. Çankaya sınırlarındaki engelli asansörleri sık sık kontrol edilip kullanım dışı asansör bulundurulmayacak bir kontrol ağı sağlamaya gayret göstereceğim. Mümkün olduğunca ve öncelikle merkezi alanlardaki esnaflar olmak üzere düzenli teftiş edilip engelli erişimleri sağlanana kadar yaptırım gücü uygulamaya çalışacağım".



Abdullah Mutlu Tokgöz
Yeni Refah Partisi Keçiören Belediyesi Belediye Meclis Üyesi Adayı

Diğer söyleşimizi Yeni Refah Partisi Keçiören Belediyesi Meclis Üyesi Adayı Sevgili Abdullah Mutlu Tokgöz ile yaptık.

Tokgöz, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesini ve Atılım Üniversitesi yüksek lisans programını bitirmiş, uzun yıllar kamu kurumunda çalışmış, birçok sivil toplum örgütünde görev almış. Tokgöz; uzun yıllar siyasetin içinde olan biri olarak yaşadığı zorlukların en başında fırsat eşitsizliğini görüyor: "Engelli siyasetçi olarak diğer siyasetçilere aynı ve hatta zaman zaman daha fazla emek ve çaba harcamış olmamıza rağmen fırsat eşitliği anlamında adil bir paydaşlık görememek engelli siyasetçinin

en büyük dezavantajı oluyor. Bu nedenle kota uygulaması önem arz ediyor".

Tokgöz, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesini ve Atılım Üniversitesi yüksek lisans programını bitirmiş, uzun yıllar kamu kurumunda çalışmış, birçok sivil toplum örgütünde görev almış. Tokgöz; uzun yıllar siyasetin içinde olan biri olarak yaşadığı zorlukların en başında fırsat eşitsizliğini görüyor: "Engelli siyasetçi olarak diğer siyasetçilere aynı ve hatta zaman zaman daha fazla emek ve çaba harcamış olmamıza rağmen fırsat eşitliği anlamında adil bir paydaşlık görememek engelli siyasetçinin en büyük dezavantajı oluyor. Bu nedenle kota uygulaması önem arz ediyor".

Ayrıca Tokgöz, meclis üyeliği aday olma kararını ise, "Yerel yönetimler biz engelliler açısından oldukça hassas yerler, çünkü benim dört ana başlıkta topladığım engelli hakları alanında, ki bunlar erişilebilirlik, eğitim, istihdam ve sosyal destek, belediyeler doğrudan sorunun çözüm karargâhi konumundalar. Sokağa çıktığımızda işe, okula, pazara ulaşım erişilebilirlik gibi noktalarda belediyelerin bir numaralı muhatap olduğunu biliyoruz. Tabii ki bunun sorunsuz gerçekleşmesi ideale yakın çözümler için engelli siyasetçilerin

karar ve denetim mekanizmalarında bulunması gerekiyor, ben de hem bir engelli birey olarak hem de bir siyasetçi olarak bu mekanizmada aktif rol almam gerektiğini düşündüm," biçiminde açıkladı.

Biz engelliler, gerek yerel yönetimler de gerek parti içinde gerekse parlamentoda daha fazla yer almak için mücadelemizden vazgeçmeyeceğiz! Sesimizin daha fazla duyulduğu, kimsenin geride bırakılmadığı bir gelecek için bir arada durarak engelleri ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak için mücadele edeceğiz.

"Engelliler olarak talebimiz; yılda iki kez hatırlanıp, siyasetçilerin gölgesinde kalıp, 'duyarlı siyasetçi' fotoğraflarında malzeme olmak sadece değil, siyasetin doğrudan içinde yer almak..."

ANKARA

Bir Kente Ait Olmak

Burak Sarı

“Nedir engellilik? Belli organlardaki yeti çeşitliliği nedeniyle kişinin “eksik” olma durumu mu? Yoksa yaratılan “normal” içerisinde kabul edilmediği için engellenmesi mi? Elbette kapsayıcılığı ve çeşitliliği gözetmeyen bir bakış açısının yarattığı engellenmişlik hali. Eksiklik falan değil yani.”

Yaşadığımız kent aidiyetimizdir. Tıpkı evimiz gibi. Belleğimizde onun içerisinde şekillenmiş anılar. Her şeyin farklı bir anlamı vardır. Bir yere koşuştururken içilen sigaranın, mutluluğun, acının, aşkın. Hepsi senden yaşadığın kente, yaşadığın kentten sana siner. Yani rahat ettiğin yerdir. Ya birilerine rahat olan başkasına rahat değilse? Ait hisseder mi ötekileştirilen kendisini yaşadığı kente. Hissetmez elbette. Yaşadığı kentle aidiyet sorunu yaşamak zorunda bırakılan kesimlerden birisi, engelliler. Erişilebilirlik yoksa engel var, çünkü!

Engelsiz Bir Kent Mümkün mü?

Öncelikle engellilik kavramı üzerine düşünelim. Nedir engellilik? Belli organlardaki yeti çeşitliliği nedeniyle kişinin “eksik” olma durumu mu? Yoksa yaratılan “normal” içerisinde kabul edilmediği için engellenmesi mi? Elbette kapsayıcılığı ve çeşitliliği gözetmeyen bir bakış açısının yarattığı engellenmişlik hali. Eksiklik falan değil yani. Sağlamcı bakış açısına göre tasarlanmış, kapsayıcı olmayan kentler de bu engellenmişliğin en önemli parçalarından birisi. Bir düşünelim. Evimiz kadar yaşamımızın bir parçası olan kentin kaldırımlarında yürümek imkânsız. Gelişigüzel park edilmiş araçlar kaldırımları kaplarken, yoldan araçların içerisinden yürümek durumundasın. Onların olmadığı yerde gereksiz direk ve dubalar seni engellemekle kalmıyor, yaralanma riskini de artırıyor. Yani herkesin kullandığı alanın dışına çıkarılmış oluyorsun. 2024 yılında bile toplu taşıma kullanırken ineneğin durağı başkasına sormak durumunda kalıyorsun. EGO otobüslerinde sesli anonsun çalışmaması, henüz icat edilmediği için mi? Tabii ki hayır! Kent sıralamasındaki yerimiz ekran panolarından bile sonra geldiği için. Yerel yönetimler eşit hizmet sağlamayı yük gördüğü için. O nedenle her talebimiz “özel gereksinim” dedikleri süslü bir kutunun içerisinde naftalinlenmiş bekliyor. Oysa ne özel gereksinim falan değil bunlar! İnsanın en temel hakları özel gereksinim diye savuşturulabilir mi? İneceği durağı bilmek herkesin hakkı ve ihtiyacı, değil mi? Sesli anonslardan körlerin yararlandığı kadar, kenti bilmeyen insanlar da yararlanacak. Hani kentin iyi tanıtılması çok önemli ya! Bir de böyle deneyelim, bizim için yapmadığınızı belki turistler için yaparsınız!

Mevcut belediye başkanımızın afişlerinde yazdığı gibi Ankaralıya eşit hizmet vermek yerel yönetimin en temel görevi. O nedenle insan odaklı, kapsayıcı ve erişilebilir kentler; hava gibi su gibi ihtiyaç herkes için. Kaldırımdan güvenli bir şekilde yürümek için engelli, bebek arabalı falan olmak şart değil. Çişinin gelmesi için tekerlekli sandalyede olmamak gibi bir koşul yok mesela doğada. Herkesin çışı gelebiliyor ama tekerlekli



sandalye kullanıcıları gidecek tuvalet bile bulamıyor! Bu neyin “normal”i? Şaşırtıcı olacak ama tüm yayaaların güvenli yürüyebilmesi içindir o kaldırımlar. Otopark ya da tezgâh alanı olsun diye değil. Engelliler de o eşit hizmet hakkı olan o Ankaralılara dahil miyiz gerçekten, ne dersiniz? Kentin tüm bileşenleri bu taleplerimizi eşit sahiplenene kadar değiliz! Ortada bir hak gaspı varsa bu herkesin meselesi olmalı! Onun için her alanın özneleri, her yerde eşit temsil edilmeli.

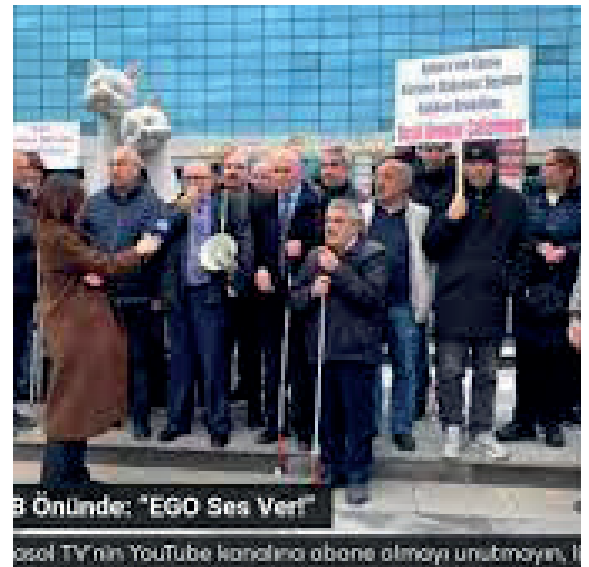
Kentlerin yönetiminde de hayatın akışında da. Göstermelik engelli adaylarla ya da engelliler adına yapmış olmak için yapılan çeşitli çalışmalarla elde edeceğimiz sonuç bundan öteye gidemez.

“Her 3 Aralık'ta Belediye Başkanı “engelli kardeşleri”nin gününü kutlar. Oysa o işini yapıp kapsayıcı bir kent yaratsa yeti farkımız engele dönüşmeyecek”

Erişilemeyen Bir Şehir, Ankara

Ben en temel gereksinimleri “özel gereksinim” diye bir kavramın içine sıkıştırılıp engellenen Ankaralılardanım. 2024 yılında ineneğim durağı başkasına sormak zorundayım, mesela. Neden? Bin bir mücadeleyle eklettiğimiz durak anons sistemi otobüslerde çalışmaz, metrolarda kısılır, çünkü. Oysa bu anonslar herkesin

işine yarar ve çalışmak zorunda. Kaldırımlar yayalardan başka herkese aittir. Her 3 Aralık'ta Belediye Başkanı “engelli kardeşleri”nin gününü kutlar. Oysa o işini yapıp kapsayıcı bir kent yaratsa yeti farkımız engele dönüşmeyecek. Engelli olunca otomatik olarak kimsenin kardeşi olmak zorunda da değiliz ayrıca. Kentleri eşit tasarlamak, siyasette ve her alanda önyargısız eşit temsil hakkını savunmak, mobbing uygulamamak birçok sorunun çözümü demek. Kentlerin ve hayatın eşit, erişilebilir ve engelsiz olmasının anahtarı özneleri dinlemekte. Geçtiğimiz haftalarda Twitter'da ve ABB önünde sözümüzü söyledik. #EgoSesVer dedik. Onlar dinlemeyebilir ama dinletene kadar konuşma iradesi de bizde. Kenti birlikte paylaştığımız herkes sesimize sesini katarsa, daha eşit ve erişilebilir bir kent talebimizi daha güçlü dile getirebiliriz. Haydi deneyelim!



“Kenti birlikte paylaştığımız herkes sesimize sesini katarsa, daha eşit ve erişilebilir bir kent talebimizi daha güçlü dile getirebiliriz. Haydi deneyelim!”

Ücretsiz Toplu Taşıma Mümkün mü? Toplu Taşımanın Ücretlendirilmesi Gerekli mi?

Prof. Dr. Ebru Vesile ÖCALIR
Gazi Üniversitesi - Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyeler Kanunu, 5393 Sayılı Belediyeler Kanunu ve 6360 Sayılı Kanun gereği toplu taşıma hizmetinin planlanması ve yürütülmesi belediyenin görevleri arasındadır. Büyükşehirlerde UKOME'ler (Ulaşım Koordinasyon Merkezleri) hat ve güzergahları belirlemektedir. Toplu Taşıma Araçlarında uygulanacak ücretli veya indirimli yolculara ait taşıma ücretleri de UKOME tarafından tespit edilmektedir.

Toplu taşıma hizmetinin altyapısı, araç dediğimiz hareketli parçaları, insan gücü ve işletme sistemiyle ciddi olarak planlanması gerekmektedir. İyi planlandığı, inşa edildiği ve yönetildiği kentlerde toplu taşıma ile kentteki işlevler arasındaki ilişkiyi doğru kurgulamak, kentin gelişme yönlerini belirleyebilmek ve daha sağlıklı ve yaşanabilir yaşam çevreleri yaratmak mümkündür. Bu mantık içerisinde "toplular taşıma ücretleri" önemli bir planlama enstrümanı olarak görülmekte, dünyanın yaşanabilirlik düzeyi en yüksek kentlerinde de bunun uygulamaları* görülmektedir. İyi örnekler incelendiğinde toplu taşıma ücretindeki değişikliklerle yolcuların tercihlerini olumlu yönde değiştirmek ve kentsel gelişmeyi ve çevresel kaliteyi iyileştirmenin amaçlandığı görülmektedir. Örneğin, özel otomobile bağımlılığın azaltılması istenilen bir koridor ya da kent parçasında toplu taşıma ücretinin önemli ölçüde indirilmesi yoluna gidilebilir. Bu sayede, toplu taşıma ücretinden elde edilmesi beklenen gelirden çok daha önemli bir kazanç elde edilecektir: özel otomobilin yarattığı tıkanıklık, kirlilik ve kaza riskleri en aza inecek, çevresel faydalar artacaktır. Bir başka örnek, kentin gelişim yönünü belirleyen yeni bir toplu taşıma hattı açıldığında kabul edilebilirliğini arttırmak için ücret indirimine gitmek olabilir. Bu şekilde yine yolcuların tür seçiminde toplu taşıma lehine bir değişiklik yaratmak istenmektedir. Toplu taşıma hatlarının inşası ve işletmesinin finansmanı ile ilgili pek çok iyi uygulama örneğinde de kent merkezlerinde alan ücretlendirmesi ya da otopark ücretlendirmesi ile hem "kullanıcı-öde" ya da "kiralatıcı-öde" prensiplerinin uygulandığını hem de bu şekilde farklı ulaşım kullanıcıları arasında uzlaşının

sağlandığını görmekteyiz. Bu örnekler çoğaltılabilir.

Belediye Zararda, Özel Sektör Kar Ediyor!

Bizdeki uygulamalarda ise toplu taşımanın pahalı bir hizmet olduğu, toplanan ücretlerle bu hizmetin maliyetinin karşılanmadığı, bir şekilde sübvansede edildiğinde bile işletmeci belediyenin zarar ettiği gerekçeleriyle bu hizmete sürekli bir zam talebi ve yolcular tarafından da tepki görülmektedir. Belediye tarafında bu zam gerekçesinin dünya örneklerindeki benzer bir dayanağı ve inandırıcılığı olmadığı gibi yine UKOME tarafından belirlenen hatlarda çalışan özel girişimcilerin varlığı ve sistemde kalmak için gösterdikleri direnç aslında toplu taşıma işletmeciliğinde kar edilebildiğini anlatmaktadır. Toplu taşıma sistemi kurgulanırken en yüksek kapasiteli hatlara en yüksek kapasiteli sistemler (örneğin metro dediğimiz ağır raylı sistemler), buna aktarma noktalarında bağlanan hafif raylı sistemler ya da cadde tramvayı, buna da yine aktarma noktalarında bağlanan biraz daha düşük kapasiteli otobüs sistemleri ve en sonda kentin en kılcal damarları diyebileceğimiz mahalle ölçeğinde ulaşım için dolmuşların birbiriyle entegre şekilde kurgulandığı bir yapıda hem kamu hem özel işletmecilerin kar edebileceği ve yolcunun da toplu taşıma talebinin en konforlu şekilde çözüleceği öneriler geliştirmek mümkündür. Bizdeki uygulamalarda, otopark yönetmeliğinden gelen ve binalar inşa edilirken ya belli sayıda otopark inşa edilmesi ya da ücretinin belediye tarafından toplu otopark inşa etmek üzere belediyeye yatırılması şeklindeki uygulamanın da toplu taşıma sistemini iyileştirmek için kullanıldığı bir örnek duyulmamıştır.

Toplu Taşımadan Başka İmkânı Olmayanlar Unutulmamalı!

Toplu taşıma hizmetleri planlanırken, bir kısım yolcunun, koşullar ne kadar kötüleşirse kötüleşsin başka bir ulaşım türü kullanmasının mümkün olmadığı unutulmamalıdır. Belirli bir gelir seviyesinin altında kalan, otomobil sahipliği şansı olmayan, çok daha ucuz kiralardan

kent merkezinden ve çalışma alanlarından uzakta konut seçen bu grup toplu taşıma hizmetinin müdavimleridir. Belediyenin toplu taşıma hizmetini hem planlayan hem inşa eden hem de işleten, bunu yaparken de tamamen kar etmek ya da zararı en aza indirmek mantığıyla ücret belirlediği bir sistemde en çok etkilenen de bu gruptur. Bu gruptaki yolcuların başka bir sisteme geçebilmeleri mümkün olmadığından çaresizce bu ücreti ödeyecek ve belki de daha da yoksullaşacaklardır. Bu durum herkese adil ulaşım hakkı sunması beklenen belediyecilik anlayışıyla da uyumsuzdur.

Dünya Kentleri Pandemiden Öğrenerek Çıktı!

Pandemi boyunca tüm dünyada herkesin toplu taşıma araçlarından uzak durduğu ve sistemin neredeyse çökme noktasına geldiği bir süreç yaşanmıştır. Toplu taşıma kullanma adına kazanılan tüm ilerlemeler sektöre uğramış, yolcuların kendilerini daha güvende hissettiği bireysel ulaşım türlerine dönüş yaşanmıştır. Dünya örnekleri bu sıkıntılı süreci fırsata çevirmiş, tüm aktivitelere yaya ve bisikletli olarak 15 dakika içerisinde erişimin sağlandığı "15-dakikalık kent" kavramını benimsemiştir. Toplu taşıma ücretlerinde önemli indirimlere gidilmiş ve konfor seviyesini artırıcı planlama tedbirlerine başvurulmuştur.

Ankara'da da belediyenin toplu taşımadan gelir elde etme mantığıyla toplu taşıma ücretleri belirleme politikasından vazgeçmesi, bu işi ticari bir faaliyet olarak görmeyip kentli haklarını da gözeterek yaşanabilir tüm iyi uygulama örneklerinde olduğu gibi çağdaş bir belediyecilik anlayışına kavuşması ve yaşanabilir kentler oluşturmak için çaba harcaması gerekmektedir.

"Ankara'da da belediye toplu taşımayı ticari bir faaliyet olarak görmeyi bırakıp ... kentli haklarını gözeterek ... yaşanabilir kentler oluşturmak için çaba harcamalı"

SÖYLEŞİ

"Şahsımın" Değil, "Bizim Ankara"

"Ankara'dan demokratik bir ses vermek gerekiyordu. ... Ankara adaylığım, demokrasiden, barıştan ve özgürlüklerden yana bir sorumluluk almaktır"

DEM Parti Ankara Büyükşehir Belediye Eş Başkan Adayı Gültan Kışanak ile Söyleşi

Mehmet Onur Yılmaz

Ankara'da hiç olmadığı kadar sıkıcı ve sıradan bir seçim süreci yaşanıyor. O kadar ki sahadaki adaylar bile kendi basmakalıp sözlerinden sıkılıp bol bol Ankara havası oynayarak boşluk doldurmaya çalışıyor. Ses araçlarının boğuk sesinde sebepsiz Ankara havası oynayan küçük erkek kalabalıklar bir Behzat Ç. sahnesini andırıyor, der geçerdik ama rüya içinde bir rüya bu, Behzat Ç. de (Erdal Beşikçioğlu) Etimesgut'tan aday ve o da Ankara havası oynuyor!

Sağcı adayların sağcılık yarıştırdığı, sol, özgürlükçü, eşitlikçi belediyeciliğin sahipsiz kaldığı, baş rol oyuncusunun Ankara havası olduğu, Ankara'nın bu iç sıkıcı seçim gündemini Gültan Kışanak'ın adaylığı tam anlamıyla mora boyadı! Temsil ettiği yerel yönetim anlayışının seslendirilmesi bir yana Diyarbakır'da belediye başkanı iken talimatla görevinden alınan ve yerine kayyım atanmış bir siyasetçinin gelip olay yerinden, fail Başkette aday olmasının sembolik gücü bile yetti buraları hareketlendirmeye...

İnsan hakları savunucusu Av. Öztürk Türkdoğan ile birlikte DEM Parti Ankara Büyükşehir Belediye Eş Başkan Adaylığı açıklandıktan hemen sonra, hukuksuzca tutulduğu cezaevine gönderdiğimiz sorularımızı içtenlik yanıtlayan Sayın Gültan Kışanak'a teşekkür ederiz; bu satırların yazıldığı yere birkaç yüz metre mesafedeki Belediye Başkan Adayları gazetecilerden ve gerçek sorulardan fellik fellik kaçarken bizi hukuksuzca tutulduğu hücrelerinden duydu ve yanıtsız bırakmadı.



Gültan Kışanak
DEM Parti Ankara Büyükşehir Belediye Eş Başkan Adayı

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Başkanlığına hukuksuz bir şekilde görevden alındınız, yerinize kayyım atandı, tutuklandınız, 2016'dan bu yana cezaevindeyiz ve şimdi DEM Parti Ankara Büyükşehir Belediye Eş Başkanı adayısınız. Bu kadarıyla bile adaylığınızın kayyım uygulamalarına karşı güçlü bir mesaj içerdiği açık. Bu adaylık nasıl gündemimize geldi, neden aday oldunuz?

"Yalanın bacakları kısadır, uzun koşamaz" derler. Bu söz bana hep gerçeklerin maraton koşucusu olduğunu, uzun zaman olsa da hakikatin bir gün mutlaka ipi göğüsleyeceğini hatırlatır. Sekiz yıl önce, iktidarın OHAL bahanesiyle çıkarttığı bir KHK ile Belediye Başkanlığı görevinden alındım ve yerime iktidara bağlı bir memur atandı.

Geçmişte, aydın, demokrat, sol görüşün etkin olduğu Ankara nasıl bu kadar sağcılaştı... Bu soruyu soran var mı? Geçmişte üniversite ve gençlik şehri olan Ankara'da, üniversiteler akademik özgürlüğe bile sahip çıkamaz hale geldi. Kültürel vizyon desen hak getire... Bu kötü değişimi sadece merkezi iktidar mı yarattı? Bunda yerel yönetimlerin payı yok mu?"

Halkın iradesine ve kadınların iradesine darbe yapıldı. Yetmedi, 2019'da kayyım darbesi bir kez daha tekrarlandı. Mesele kişisel olarak ben değilim, benzer haksızlıklara uğrayan, sayısız insan var... Mesele bu ülkede demokrasinin tümünden rafa kaldırılmış olması. Hukuk devletinin yerinde yelller esiyor. Barış isteyen 'terörist' oluyor. Kadınların mücadeleye kazandığı hakları bile tehdit altında. Ankara'daki merkezi iktidarın talimatlarıyla bütün bu hukuksuzluklar yaşandı, yaşanıyor... Ankara'dan demokratik bir ses vermek gerekiyordu. DEM parti ve kadın meclisimiz adaylık önerisiyle geldiğinde, bunları tartıştık ve toplumsal sorumluluk duygusuyla öneriyi kabul ettim. Ankara adaylığım, demokrasiden, barıştan ve özgürlüklerden yana bir sorumluluk almaktır. Bu sorumluluk bir kişiye ait değil, hepimize aittir. Bu süreci başta kadınlar olmak üzere halklarımızla birlikte yürüteceğiz. Bu vesileyle bir kez daha halklarımızı, inisiyatif almaya ve çözüm gücü olmaya davet etmek istiyorum.

Sorunlarımızı iktidar çözmezse; biz çözeceğiz. Sorumluluk alacağız, demokratik siyaseti güçlendireceğiz, toplumsal kutuplaşmayı çözeceğiz, yan yana geleceğiz ve çözüm üreteceğiz. Hep birlikte mücadele edecek, hep birlikte kazanacağız.

Ankara'da yarışan adaylar içindeki tek kadın adaysınız. Diğer yandan iki muhafazakâr ve sağcı adayın birbirleriyle sağcılık yarıştırdığı bir kampanya döneminde yerel yönetimlere soldan bakan tek adaysınız. Bu bağlamda Gültan Kışanak'ın Ankara Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanlığı adaylığı ne anlama geliyor?

"Sağcı", "solcu" tanımları, siyasi yelpazede "merkez" olduğu zaman, siyasetin farklı tercihlerini tanımlıyordu. Ancak Türkiye'de ne merkez sağ, ne de merkez sol kaldı. Kantarın topuzu toptan sağa kaydı, siyasi yelpazenin skalası hep milliyetçiliği gösterir oldu. Ankara adayları, durumun vahametini açıkça gösteriyor. Kimileri bu tabloyu,



“Sorunlarımızı iktidar çözmeyecek; biz çözeceğiz. Sorumluluk alacağız, demokratik siyaseti güçlendireceğiz, toplumsal kutuplaşmayı çözeceğiz, yan yana geleceğiz ve çözüm üreteceğiz. Hep birlikte mücadele edecek, hep birlikte kazanacağız”

"yerelde hizmet önemli" diyerek savunuyor ama hizmetin de siyaseti olduğu gerçeğini gizliyorlar. Bir kente kimliğini veren, misyonunu ve vizyonunu oluşturan, gündelik yaşam pratiklerini etkileyen konumdadır, yerel yönetimler. İzlenen imar politikasından tutalım sosyal hizmet politikasına kadar, belediye hizmetleri bir kentin fiziki ve toplumsal profilini şekillendirir.

Geçmişte, aydın, demokrat, sol görüşün etkin olduğu Ankara nasıl bu kadar sağcılaştı... Bu soruyu soran var mı? Geçmişte üniversite ve gençlik şehri olan Ankara'da, üniversiteler akademik özgürlüğe bile sahip çıkamaz hale geldi. Kültürel vizyon desen hak getire... Bu kötü değişimi sadece merkezi iktidar mı yarattı? Bunda yerel yönetimlerin payı yok mu?

AKP iktidarı yarattığı kutuplaşma üzerinden, tüm muhalefet partilerini siyaset dışına ve sağa kaymaya zorladı. Halkı seçimden seçime sürükleyen, sadece seçim kazanmaya odaklanan, demokratik bir gelecek arayışını öteleyen siyaset anlayışı, Ankara'ya kaybettirdi.

Bu seçimde Ankara'da halkın önünde tek demokratik seçenek var, o da DEM Partidir. "Bu seçim kritik" sözüne sığınarak siyasetten uzak durursak; hiç bir zaman siyaset yapamayız. Çünkü her seçim kritiktir. Unutmamak gerekir ki; demokrasi sadece kazanmaya indirgenemez, demokrasilerde asıl dönüştürücü güç, muhalefettir. Biz de bunu yapmaya çalışıyoruz.

Nasıl bir kampanya planlıyorsunuz? Hangi konuları öne çıkaracaksınız? Nasıl bir yerel yönetim, nasıl bir Ankara öneriyorsunuz?

Ankara, ayazıyla anılır. Bu günlerde ayaz Ankaralıları epeyce üşütüyor. Ankara'yı ısıtacak, insanlarımızı birbirine yaklaştıracak, kutuplaşmayı kırarak, kucaklaşmayı sağlayacak bir seçim kampanyası yapmak istiyoruz.

Bir de "siyasi maraza" sorunu var ülkenin. Siyasi rekabeti husumete çeviren, marazi siyaset anlayışının yerine; "demokratik yarış, demokratik katılım, demokratik yönetim" diyen bir kampanya yürüteceğiz.

"Kendimizi de kentimizi de biz yöneteceğiz" diyerek, Ankara halkını siyasetin merkezine davet edeceğiz. Kayyım rejimine karşı, halk iradesinin önemine vurgu yapacağız.

Halkın yönetime katılımını esas alan bir kampanya olacak. Demokratik yerel yönetim modeli öneren bir kampanya yürüteceğiz. "Demokrasi herkes için" diyeceğiz.

Kadın hak ve özgürlükleri, kampanyamızın merkezinde yer alacak. Kadınların katılmadığı bir yönetimin, demokratik olamayacağını söyleyecek; kadınları yerelde yönetime katılmaya davet edeceğiz. "Kadın belediyeciliği hayat kurtarır" diyerek; kadına yönelik şiddeti durdurma mücadelesinde yerel yönetimlerin önemine vurgu yapacağız.

Kürt sorununu çözümsüz bırakan zihniyete karşı; barış siyasetini örgütleyeceğiz. Toplumsal barış köprülerini, yerelden, kentlerimizden, kadınlarla, halklarımızla birlikte öreceğiz. Yönetime katılmanın DEM'i geldi... Kampanyamızı halkla birlikte yürütecek, hep birlikte kazanacağız.

Rakipleriniz kampanyalarına hız verdi. Her gün Ankara'nın farklı yerlerinde halkla buluşuyorlar. Sizi Ankara sokaklarında görebilecek miyiz?

Tabi ki göreceksiniz, hem de bir Gültan Kışanak değil, on binlerce Gültan göreceksiniz. Benim sözümü, kadınların, gençlerin, emekçilerin, ezilenlerin, yok sayılanların, eşit yurttaşlık hakkı gasp edilen Alevilerin, tüm ötekilerin dilinden dinleyeceksiniz. Emeğin hakkını isteyen, demokrasi isteyen, barış ve özgürlük isteyen, katılımcı demokratik yerel yönetim isteyen; yani hak arayan, haksızlığa karşı duran herkes, DEM Partinin kampanyasında yan yana gelecek.

Benden çıkıp "biz" olmuş bir politik gücü alanlarda, sokaklarda ve tabi ki sandıkta göreceğiz. Ankara "şahsımın" değil, "bizim Ankara" olacak.

“Ankara halkını siyasetin merkezine davet edeceğiz. Kayyım rejimine karşı, halk iradesinin önemine vurgu yapacağız. Halkın yönetime katılımını esas alan bir kampanya olacak. Demokratik yerel yönetim modeli öneren bir kampanya yürüteceğiz. "Demokrasi herkes için" diyeceğiz”

ANKARA

Katılımcı bir Uygulamayı Nasıl Elde Edebiliriz?

Akın Atauz



Bu görsel PhotoForge GPT ile üretilmiştir.

Katılım kavramı ve katılımcı demokratik bir yerel işleyişe doğru bir ilerleme veya bir program istediğimizde, bu talebin gerçekleşmesi durumunda ortaya çıkmasını beklediğimiz sonuçlar ve bu sonuçların elde edilmesi için gerekli yöntemler konusunda açık, anlaşılabilir ve net olmak gereklidir. Buna göre, iki alanda netlik gerektiriyor:

■ Elde etmek istediğimiz nihai durumun (buna belki, kapsama ve boyutlara göre amaç veya hedef de diyebiliriz) tanımı/ betimi ve

■ Bu sonucu elde edebilmek için nasıl bir yol izleyebileceğimiz.

Katılımın gerçekleşmesiyle elde etmek istediklerimiz konusundaki netlik, başlangıcında düşünüldüğü kadar kolay olmayabilir. Belki bu durumu somut bir örnek üzerinden tartışmak yararlı olabilir. Ankara'da 1940'larda kentin/Yenişehir'in merkezinde yapılmış ve Türkiye'nin (kamu eliyle gerçekleştirilmiş) ilk toplu konut projelerinden en önemlisi sayılabilecek Saraçoğlu Mahallesi üzerinde düşünelim.

Saraçoğlu için katılımcı bir süreç işleseydi, ya da başka bir deyişle temsili demokrasinin aktörleri değil de katılımcı süreçte yer alacak aktörler kararları belirliyor olsaydı, nasıl bir sonuç elde etmekte, daha işlevsel ve daha etkin (veya kısaca daha "iyi" diyelim) bir durum olacaktı?

Bunu ikna edici bir düzeyde tanımlayabilmek, en azından betimleyebilmek gerekecektir. Katılımcı demokrasinin iyi işleyebilmesi için ikinci

önemli alan olan yöntem konusunda gelince, avantajları ve dezavantajları bilinen katılım mekanizmaları olan (referandum ve anketler, Kent Konseyleri, karma komisyonlar veya atölyeler vb.) ya da bu olay için düşünülebilecek yeni/keşfedici bir mekanizma söz konusu olabilir. Ancak bu mekanizmalardan hangisini seçmek en isabetlisidir? Seçilen mekanizma nasıl gerçekleştirilecektir? Bu mekanizmanın işleyişinin donanımı-lojistiği/ kaynağı vb. nereden (ve kimin denetimde) sağlanacaktır

Karma komisyon veya atölyelerle katılımın sağlanması seçeneğinin benimsendiğini düşündüğümüzde, buradaki sorun da, son derece teknik uzmanlarla sıradan ve hiçbir teknik bilgisi bulunmayan hemşerilerin karşılaşması, birlikte çalışması nasıl sağlanacaktır? Katılımın gerçekleştiği mekanizmaların büyüklüğünün bir sınırı olacak mıdır? Diğer bir deyişle herhangi bir Ankaralının/kentin kamusunun katılım biçimi nasıl olacaktır? Bir temsil yoluyla mı?

Katılım sorunu bakımından, Türkiye'nin görünümünden bulunduğumuz yer ve durum itibarıyla çıkartabileceğimiz bir-kaç saptamayı, şöyle sıralayabiliriz:

■ Bir ön koşul olmamakla birlikte, katılım talebinin sağlıklı bir gelişimi olabilmesi için, genel politik atmosferin, özgürlükleri önemseyen, otoriteye itaati reddeden, demokrasinin en temel kurallarıyla ve hukukuyla/anayasayla toplum tarafından benimsenmesi, kamu yönetiminde yerindenciliğin, ya da adem-i merkezîyetçi bir anlayışın kabul görmüş olması, vb. yararlı olacaktır.

■ Türkiye'de katılımcı demokrasiyle ilgili teorik birikim oldukça azdır. Eylemli katılım örnekleri de, hem de tekil ve konjektüre bağımlı gibi durmaktadır, hem de tekil pratikler arası etkileşim/ağlaşma gibi iletişimsel bir gelişmeyi sağlayabilmiş değildir.

■ Her bireyin içinde bulunduğu resmi veya resmi olmayan her yapıdaki iç işleyiş bakımından, demokratik eğilimlere ve alışkanlıklara yakın veya yatkın, çoğulluğu bir sorun olarak değil bir kaynak olarak gören, yenilikçi deneyimleri olumlayan bir yaklaşım, son derece seyrek görülebilecek bir durumdur. Aileden -derneklere, meslek

odalarına ve işyerlerine, hatta hobi gruplarına kadar bütün toplumsallaşmalarda, demokrasiden çok hiyerarşiye önem veren bir anlayış egemendir. Toplum, hemen hiçbir düzeyde, katılımcı pratikleri deneyimleyebilmiş değildir.

■ Katılımcı taleplerin çoğaltılabilmesi için, kavramla ilgili tartışmalar ve düşünülebilecek en basit fırsatlardan başlayarak, küçük uygulamaları deneyimlemek arayışı, henüz çok güçsüz ve cılız bir durumdadır. Buna karşılık hiçbir gerçekliği ve derinliği olamasa bile "katılım" terimi (başta siyasi partiler olmak üzere) bütün taraflar bakımından oldukça sık kullanılmakta, terim bir çeşit aldatmaca sahnesinin "olmazsa-olmaz" aksesuarı gibi kullanılmaktadır.

Katılımcı demokrasinin Türkiye'de gelişebilmesinin önündeki önemli engeller gibi duran yukarıdaki noktalar, bir bakıma katılımcılığın gelişme programının negatif olarak da ele alınabilir. Her durumda başlangıç noktasını, katılımcı demokrasi tartışmasını (cahilliğimizden korkmadan) cesaretle geliştirmek ve benzer gruplar arasındaki etkileşimi artırmak olabilir.

Katılımcı demokrasi için yapılacak bütün arayışlar, hemen ve herkesin kendi bilgisine/hünerine göre başlatacağı kıvılcımlarla karanlığı delebilecek/ aydınlatılabilecek güçte olabilir.

Bu keşfedici çaba, kamusal alanın nasıl kurulacağı ve nasıl olmasını istediğimizle ilgili bir arayış olacağı için, herhangi bir yerden, herhangi bir zamanda ve biçimde, herhangi bir esprinin demokrasisine göre biçimlenebilecek bir serüven olarak da düşünülebilir.

NOT: Akın Atauz'un bu yazısının açılımı niteliği taşıyan daha geniş bir makaleyi solfasol.tv'de okuyabilirsiniz.



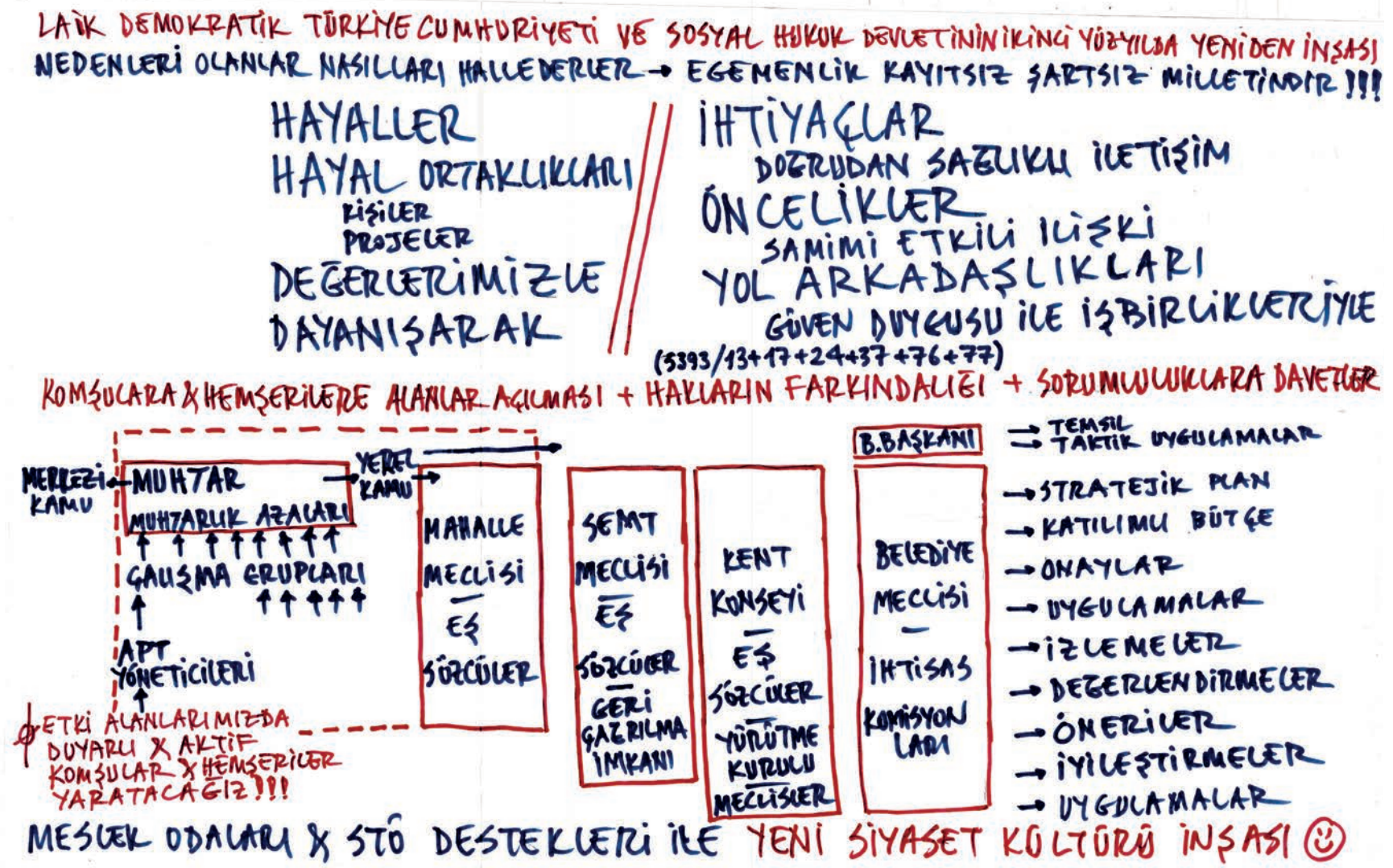
ANKARA

DUYARLI VE AKTİF KOMŞULAR & HEMŞERİLER OLMAK ZAMANI!

Mehmet C. Peker

Bir yerel seçim dönemi daha, bizlere İHTİYAÇLARIMIZI, ROLLERİMİZİ, HAYALLERİMİZİ, DEĞERLERİMİZİ, HAKLARIMIZI, ÖNCELİKLERİMİZİ ve etki alanlarımızdaki SORUMLULUKLARIMIZI hatırlattı.

Umarım bu kez; DEMOKRASİ ihtiyacımızın kritik önemini fark etmek ve hemşeriler olarak POTANSİYELİMİZİ keşfetmek, sorgulamak, zenginleştirmek ve dayanışma ağları oluşturarak gerçekleştirmek konusunda eksiksiz tüm Ankaralılar üstlerine düşen görevleri yerine getirirler. Genellikle "yazanını tanımadıklarımızı" okumak konusunda çekingen olduğumuzu düşünmem, önerimi aşağıdaki çizim ile anlatmaya teşvik etti. Göz gezdirmek ister misiniz?



Yukarıda da gördüğünüz ve okuduğunuz gibi, eğer LAİK DEMOKRATİK TÜRKİYE CUMHURİYETİ ve SOSYAL HUKUK DEVLETİNİ yeniden inşa etmeye niyetli olanlardansanız; 31 Mart 2024 Pazar günü sandığa gitmek, oyumuzu vicdanımızla kullanıp ona sahip çıkmak ve sonuçlarından bağımsız olarak 1 Nisan 2024 Pazartesi sabahı "etki alanımızdan başlayarak" İLK ADIMI ATMAK çok önemli. Cumhuriyetimizin TEBA olan halkımıza beklemediği hatta umursamadığı YURTTAŞ olma fırsatı sağlamasından farklı olarak, günümüz koşulları apartmanlarımızdan, mahallelerimizden başlayarak tüm etki alanlarımızda duyarlı, aktif komşular, hemşeriler, yurttaşlar olmaya ve EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR sözünü anlamaya, anlamlandırmaya, sorumluluk almaya zorluyor.

Güvenevler Mahallesi komşuları olarak, Güvenevler Mahalle Meclisi çağrıcıları imzalı dilekçemizi Ayrancı Semt Meclisi Genel Kuruluna götürmek üzere bu hafta Yürütme Kurulu'na sunduk.

Ya Siz ?

www.mehmetcpeker.biz

ANKARA

Yerel Demokrasi İçin Kent Konseyleri

Saim Yavuz

Çanakkale Kent Konseyi Yürütme Kurulu Üyesi

“Toplumsal ve kentsel sorunlar artıyor. Temsili demokrasi ve geleneksel yollarla artan sorunlara çareler bulunamıyor”



Yerel demokrasinin güçlü bir kavramı olan katılım, kültürel birikim ve oluşumla yakın ilişkili. Kanun ve yönetmeliklerden önce, bireylerin kendilerinin farkında olarak kentin yönetim ve karar süreçlerinde kendilerini gösterebilmesi, mekanizmaların içinde yer alabilmesi olağan bir durum, bir hak. Yukarıdan aşağıya işleyen hâkim anlayış, katılımcılıkla elde edilmek istenen kenti birlikte yönetmek anlayışıyla çelişiyor. Bu çelişkili durum kent kaynaklarının yeterli ve uygun kullanımında, hizmetlerde, yönetimde sorunlara yol açıyor. Toplumsal ve kentsel sorunlar artıyor. Temsili demokrasi ve geleneksel yollarla artan sorunlara çareler bulunamıyor. Kent konseyleri 2005 yılında yasal bir düzenlemeyle katılımın bir mekanizması olarak kent yönetim süreçlerine dahil oldu.

Bir danışma formu olarak konumlandırılan kent konseyleri, halkın karar süreçlerine hem kurumsal hem de bireysel olarak aktif ve etkin katılabilmesini sağlayan bir işleve ve işleyişe sahip.

Kendi kararlarını kendi organlarından alan ve bu haliyle özerk olan, taraflar üstü, çoğulcu, eşitlikçi, şeffaf, hesap soran ve hesap veren, demokratik katılımlı bir yapı. Bu anlayışla kent konseyleri yeni bir yapı olarak kent yaşamında; merkezi yönetimin yerel atanmışları ile yerelde seçilmiş yerel yönetimin yanı sıra halkın temsiliyetini sağlayan bir yönetim aracı olarak yer aldı.

Kent konseyinin oluşumunda dernekler, vakıflar, sendikalar, meslek odaları, partiler, muhtarlar, kamu kurumları ve üniversitelerden katılan temsilciler ile örgütsüz bireyler var. Farklı kurumları ve

yurttaşları -iş yapma ve işleyiş kültürü ve hatta alışkanlıklarıyla- içinde barındıran kent konseyleri, dolayısıyla bu kültürel çeşitliliğin olumlu olumsuz etkilerine de açık. Tüzel bir kimliğe sahip olmayan, işleyiş bir yönetmelikle belirlenen bu yapı; sivil bir anlayışla aktörleşmeyi ve iktidarlaşmayı içinde barındırmamaya çalışır.

Kent konseyleri; organ seçimlerinde katılımcılarının iradesiyle aday olup seçilebildiği, temsiliyette eşitliğin önem kazandığı, kültürel çeşitliliğin korunarak kendilerini ifade ettikleri, etik davranış ilkeleri, insan haklarını savunma, şeffaflık ve hesap verebilirliğin önemsendiği, yeni bir yönetim kültürünü yaygınlaştırır. Kendi karar süreçlerinin her aşamasında katılım ve çoğulculuk vazgeçilmezdir. İçerdiği bu özelliklerle yerel demokrasinin gelişmesinde ve güçlenmesinde de önemli bir rol modelidir.

Katılımcı demokrasinin hayata geçirilmesi



Yerelde yönetim süreçlerine yerel halkın katılımı demokrasinin en temel, ama bir o kadar da en doğal hakkı. Kent konseyleri sorunlara çözümler üretilmesinde, durumlara müdahil olmada, bilginin oluşturulmasında, yaygınlaştırılmasında, kullanılmasında ve katılımcı demokrasinin hayata geçirilmesinde, sorumlu kurum ve kuruluşlarının yerine geçmeden aktif ve etkin çalışmaların mekânsal olanağı oluyor. Şeffaflık, hesap verebilirlik, izleme gibi süreçlerin sağlanabilmesinde katılım, demokratik yönetimin vazgeçilmez unsuru olmakla birlikte demokrasi kültürünün yaygınlaştırılmasına da katkıda bulunur. Aktif yurttaş katılımının sağlanmasıyla; ihtiyaçlar, sorunlar ve beklentilerin doğru tespit edilerek uygun politikaların

oluşturulması ve uygulamalara sahip çıkılmasına da olanak sağlar.

Sorunların tespit edilerek çözümlere yönelik bilimsel önerilerin üretildiği çalışma gruplarından başlayan katılım; oluşturulan raporların, meclislerde ve genel kurullarda tartışılıp değerlendirilmesiyle devam eder. Katılımın son durağı belediye meclisidir. Katılım, belediye meclisinden sonra uygulama süreçlerinde çalışmanın içinde yer alan kuruluşlar ve bireyler tarafından kent konseyinin de gerektiğinde desteklerini de alarak devam eder.

Bu işleyişin çok katmanlı tespit, öneri ve izleme süreçlerinde yer alan kurum, kuruluş ve bireyler arasındaki ilişkilerin demokratik içeriğini de etkilediği gözlemlenmektedir. Özellikle sivil toplum kuruluşlarının konularıyla ilgili yaptıkları çalışmalarda bilimsel verilerden yararlanması, farklı kurumlarla ilişkilendirilmesi, üyelerin çalışma süreçlerine katılımıyla kapasitelerinde ve yapabilirliklerinde gelişmeler sağlandığı görülmektedir.

Kente dair aidiyet duygularında da farklılık yaratan kent konseyi anlayışı, uygulama süreçlerine sağladığı içerik kalitesi ve yaygın katılımı yerel demokrasinin niteliğini de etkileyici olmaktadır.

Kent konseyini oluşturan temsilciler, temsilciliklerini yaptıkları kurum ve kuruluşların dışında yaşadıkları kentin yurttaşlarıdır. Kent konseyleri işte bu yurttaşlık duygusunu taşıyan bireylerden oluşması nedeniyle sivil bir yapı olma özelliği taşır. Böyle bir perspektifle yaklaşılacak çalışmalarda üretilen raporlar, herhangi bir kurum karşıtlığı taşımayan yurttaş olarak bütün kent sakinlerini kapsayan önermeler olmaktadır.

“Yerelde yönetim süreçlerine yerel halkın katılımı demokrasinin en temel, ama bir o kadar da en doğal hakkı”

Popüler Bazı Kavramlar ve Demokrasi Üzerine

Bülent Tanık

Yönetime katılma eylemi kesim ve tarafların güçleri ve yapabilirlikleri ile belirlendiğinde sonuç demokratik bir dengeye ulaşılmasını değil mevcut yöneten yapının, yani güçlü olanlar statükosunun istemlerinin demokratik görünümü dayatılmasının ötesine geçememektedir.



Bu görsel PhotoForge GPT ile üretilmiştir.

Yerel seçimlere giderken siyasi partiler yelpazesinin farklı yerlerinden pek çok belediye başkan adayı, benzer vaatler dillendiriyor. Projecilik, sosyal yardım işleri, daha iyi yapmak, daha demokratik, daha katılımcı olmak hatta birlikte ve ortak akıl ile yönetmek gibi...

Eyyamcı siyaset anlayışının etkisi altındaki siyasiler vaat etmede sınır tanımıyorlar. İdeolojik kimliklerinden uzaklaşıyor ve birbirlerine benzeşiyorlar. Yereldeki temsilcileri de programları ve taahhütleri itibarıyla aynı tutum içindeler.

Siyasetin siyasetçiler tarafından belirlenmesi, yerini reklamcılarının, iletişimcilerin, "piyasa" araştırmacılarının ve pazarlama uzmanlarının belirlemesine bırakınca, seçmen ne istiyor ise ondan başka yol kalmıyor. Seçmen topluluklarının hoşuna giden yaygınlaşmış genel-geçer kavramları kullanmak, siyasi partiler yelpazesinin her tarafında fütursuzca kullanılabilir.

Seçilmek, iktidar olmak esas, gerisi teferruat olunca rakiple aynı şeyi söylemek sakıncasız oluyor(!) duruma göre demokrat, duruma göre tehditkâr olmak, reel politik'in eyyamcı karakterine tam oturuyor!

İktidarı Paylaşmak Paylaşmak

Yaklaşan Belediye Seçimleri kuşkusuz merkez ve yerel iktidar ilişki ve yapılanmasını belirleyici olacak. Merkezi iktidarın tekleşmesi ve totaliterleşmesine karşı belediye seçimleri bu iktidarı yerelleştirerek paylaşılma olasılığı da sunuyor.

Ayrıca 2019 sonrası büyükşehirler başta olmak üzere belediyeler, merkezi iktidarın tüm baskı ve kısıtlamalarına karşın, halkın sığınabildiği, kent yaşamına temel destekler sunan, kentleri bütünlükle işler tutabilen kurumlar oldular.

Bunları, yakın olmanın verdiği sorumluluk-zorunluluk duygusu ile ve yerelin yaratıcı ve dayanışmacı kapasitesini harekete geçirerek yaptılar.

Belediyeler yerinden yönetim özellikleri, halka yakınlıkları ve kentli toplulukların sahiplendiği demokratik değerler nedeniyle demokrasi mevzileri de oldular.

Tekleşmiş merkezi iktidar yerel iktidar odaklarının varlığından bu nedenlerle rahatsızdır. Yerel seçilmişlerle yani gücünü halktan alanlarla iktidarı paylaşmak istememektedir. Bu ihtiras sadece başka partilerin yönetiminde olma olasılıkları ile de ilgili değildir.

Yereldeki seçmenlerince seçilmiş ve gücünü, kısmen de olsa temsil ettiği hemşerilerinden alan, kendi partisinin belediye başkanları bile, doğal olarak karakter ortaya koymak, en azından "adam yerine konmak" isteyeceklerdir. Bu yüzden Merkezi iktidar, tüm ülkeyi sadece kendi atadıkları; olmaz ise kayyumlar eliyle yönetmek istemektedir.

Dikkate Alınma İstemi

Yurttaşlık/kentdaşlık bilincinin yerleşmesi, hak, yetki, sorumluluk ve onur gibi değerlerin yaygınlaşmasını artırmaktadır. İnsan olarak kendine saygı duyulması beklentisi, kendini etkileyebilecek konularda söz, karar ve yetki sahibi olma özlemini giderek daha da açığa çıkarıyor.

Ortak akıl ve birlikte yönetim bu yüzden kulağa çok hoş gelen deyimler. Katılım da

öyle! Dışlanmışlara, ötekileştirilmişlere, halka en azından insan yerine konacağı umudu veren bu sözcükler hiç olmazsa belediyeler düzeyinde demokratikleşme yönünde adımlar atılacağı sözünü veriyor.

Ortak akıl sözüyle, kimse akılların toplamı ya da ortalamasını kastetmiyor olsa gerek. Herkesin görüşü alınarak onların bileşeni (sentezi) ile yönetmek ise amaçlanan; bu sentezi kimin, hangi değerler ve bakış açısı ile yapacağı belirleyicidir.

Kentsel toplumda çelişen ve uzlaşmaz çıkar çatışması olan kesim ve odakları, çatışan kentsel kullanım türlerini -kimseden ödün istemeden- ortaklaştırarak; hakkaniyetle yönetmek iddialı ve iyimser bir fikir. Ne kadar gerçek ne kadar inandırıcı soru işareti!

"Ödünü" halktan ve güçsüz kesimlerden isteyecek "ortak akıl" halkla "birlikte yönetimi" demokratik olarak başarabilir mi!

Ne yazık ki tüm kesimler bilinç, örgütlülük ve yaptırım yetenekleri açısından dengeli bir temsil yapısına sahip değiller. Aynı şekilde doğmamışlar gelecekleri ya da artık yaşamayanlar bıraktıkları ve emekleri açısından temsili hak etmezler mi? Karar çevrimi dışında kalanlar, uzaktakiler etkilenme olasılıkları olan işlerin kararlarına katılma hakkına sahip olmasalar da olur mu?

Yönetime katılma eylemi kesim ve tarafların güçleri ve yapabilirlikleri ile belirlendiğinde sonuç demokratik bir dengeye ulaşılmasını değil mevcut yöneten yapının, yani güçlü olanlar statükosunun istemlerinin demokratik görünümü dayatılmasının ötesine geçememektedir.

Hak ve özgürlüklerin kavram olarak ortaya çıkması önemli bir adımdır. Yasalarda tanımlanıp ihdas edilmesi de öyle! Ancak bunlar, hak ve özgürlüklerin gerçek olmasına yetmemektedir. Hayata geçirilmesi mümkün olmayan hak, bir ideal kavram olarak var olsa bile deneyimlenemiyor, uygulanamıyor ve kullanılmıyor ise varlığından söz etmek doğru olmaz. Demokrasi ilişki ve yöntemde olduğu kadar içerikte de somutlanması; var olması gereken ideal bir kavramın adıdır.

ANKARA



NEVERLANT

Neverlant, gençlerle genç kalanları buluşturan bir sosyal dayanışma ekonomisi hareketidir.

Biz gençler, akranlarımız arasında yerel yönetim ve demokratik süreçlere olan ilginin ve yerel siyasete katılım motivasyonlarının artırılmasının çok önemli ve gerekli olduğuna inanıyoruz. Bu ilgi, orta vadede hepimizin daha duyarlı ve aktif yurttaşlar olmamıza katkı sağlayacak ve uzun vadede eşit paylaşmayı dilediğimiz toplumun genel refahını yükseltecektir. Bu yaklaşımla, gençler ile yaş almış yurttaşlarımızın birlikte bir oyun oynayarak birbirlerinden ve birlikte öğrenmelerine imkan sağlanmasının yararlı olacağını düşündük.

Olmayan yer ya da var olmayan yaşam alanında mücadeleyi öğütleyen bir sosyal girişim olarak Neverlant, demokratik ve şeffaf belediyecilik konusunda mesleki paylaşım ve dayanışma ağı oluşumunu yaygın eğitim yaklaşımıyla geliştirir. Neverlant'te, kendi yaşam alanları ve yaşam kaliteleri ile ilgili hayalleri olan herkes yer alabilir. Neverlant Belediyesi, hayali bir belediyedir; katılımcı, demokratik ve şeffaf bir yönetime sahiptir.

Belediyecilik oyunu, gerçek bir belediye gibi Meclis üyelerine sahiptir. Neverlant'te belediye meclis üyeleri 18-25 yaş arası gönüllülerden oluşur.

Demokratik ve şeffaf belediyecilik anlayışını model olarak geliştirmek için bir araya gelen gönüllüler belediyecilik oyununa katılır. Belediyecilik oyunu, gerçek bir belediye gibi Meclis üyelerine sahiptir. Neverlant'te belediye meclis üyeleri 18-25 yaş arası gönüllülerden oluşur. 25 yaş ve üzeri olan gönüllüler kolaylaştırıcı olarak oyunda yer alır. Bu oyunun amacı; gençleri kendi yaşam alanlarına daha duyarlı olmaya teşvik etmek ve onlara belediyecilik süreçlerini deneyimleme fırsatı sunmaktır. Neverlant sayesinde, gençlerin yerel yönetim süreçlerine ilgi duymaları ve katılımcı bir vatandaşlık bilinci geliştirmeleri desteklenir. Ayrıca, gençlerin fikirlerini ifade etme ve karar alma süreçlerine dahil olma yeteneklerini geliştirerek gelecekteki girişimcilik yetkinliklerini geliştirmek için hazırlanmalarına da yardımcı olur. Meclis

İşte “o” belediye; “Neverlant Belediyesi”

Neverlant Kolaylaştırıcılarından Mehmet Kuzu
Neverlant Kolaylaştırıcılarından Ekin Barış Şah

üyelerinin 18-25 yaş arası olması, gençlerin perspektiflerinin ve önceliklerinin daha fazla dikkate alınmasını sağlamaktadır. Neverlant, gençler arasında yerel yönetim ve demokratik süreçlere olan ilgiyi artırır ve toplumun genç neslinin özgüvenlerini, akranları ile aralarındaki güven ilişkilerini güçlendirir. Bu da, gençlerin toplumsal sorunların çözümlerine ve yerel siyasete katılımlarını arttırarak toplumun genel refahına katkıda bulunur.

Roller

Belediye Meclisi, belediyenin karar alma organıdır. Meclis üyeleri, Neverlant'ın tasarımında görev alır. Ülkemizde yürürlükteki 5393 sayılı Belediye Yasasının 17. ve 18. maddelerinde de yazılı olduğu gibi Belediyecilik Oyununda da, Meclis karar alma, onaylama, denetleme konularında yetkili organdır. Komisyonlar/çemberler oluşturulur, örnek projeler geliştirilir. Belediye Meclis Üyeleri kolaylaştırıcılardan destek alır, projeler geliştirilirken ortak toplantılar düzenlenir. Kolaylaştırıcılar, uzmanlık alanlarına göre çemberlerde yer alırlar. Belediye Meclis Üyelerinin ihtiyaç duydukları konularda onlara yardımcı olur, rehberlik ederler. Kolaylaştırıcılar, Belediyecilik Oyununda, karar süreçlerine katılım göz önünde bulundurularak halkı temsil eder. Uzmanlık alanlarına göre oluşturulan çemberlerde öncü rol üstlenen kolaylaştırıcılar bürokrasiyi temsil eder.

Armağan Ekonomisi

Gençler, toplantılara aktif katılımları ve Neverlant'ın belediyecilik kapasitesini güçlendirme çalışmaları doğrultusunda armağan ile desteklenirler. Kolaylaştırıcıların öncülüğünde kurulan Kaynak Çemberi ile gençlerin aynı katkılarla desteklenmesi sağlanması planlanmaktadır.

Değerler ve Araçlar

Neverlant halkının ilk kolaylaştırıcıları yani halk öncüleri bir araya geldikleri ilk birkaç toplantıda olası ortak değerleri tartışarak Belediye Meclisi kararı ile geliştirilebilmesi ve değiştirilebilmesi kabulü ile Sevgi, Saygı, Güven, Eşitlik, Şeffaflık, Adalet, Aktif

Yurttaşlık, Dayanışma, Hayal ortaklığı, Sağlıklı şehirler, Sürdürülebilir tarım, Kültürel miras'ı Neverlant Belediyesi değerleri olarak belirlediler. Neverlant, yaygın eğitim, şiddetsiz iletişim ve sosyokrasiyi benimser.

Oyun Nasıl İşliyor ?

Belediye Meclis Üyesi olarak gönüllü olan gençlerin her biri ülkemiz genelindeki 973 ilçe belediyesinden birini seçer. Seçilen ilçe belediyeleri sosyal medya araçlarında ve internet siteleri üzerinden yakından takip edilir ve ilçe belediyeleri için proje geliştirme süreçleri başlatılır. İlçe belediyeleri için projeler geliştirildikten sonra grup çalışmaları başlatılır. Grup çalışmalarında her bir grup öncelikle bölgelerinde büyükşehir olmayan bir il belediyesi seçerler ve ekip olarak seçtikleri il belediyesi için proje geliştirirler. Son aşamada ise yine gruplar bölgelerindeki bir büyükşehir belediyesini seçerler. Aynı şekilde proje geliştirme süreçleri işletilir. Proje geliştirme süreçlerini kolaylaştırmak için gönüllü gençler, Proje Döngüsü Yönetimi ve Sürdürülebilirlik eğitimi alırlar. Aynı zamanda uzmanlık alanlarına göre oluşturulan çemberlerde yer alan kolaylaştırıcılar gençlere rehberlik ederler. Örneğin, Sürdürülebilir Ulaşım Çemberi, ulaşım konusunda proje geliştirmek isteyen ekiplere yardımcı olurlar, uzmanlık desteği verirler. Yıl boyu sürdürülen çalışmalar neticesinde mevcut belediyelerin çalışma performansları ve görünürlükleri dikkate alınarak, proje geliştirme süreçlerindeki deneyimler göz önünde bulundurularak ödüllendirme mekanizması işletilir. Gençlerin üzerinde çalıştıkları, belde, ilçe, il, büyükşehir belediyeleri arasından 10 ilçe/belde belediyesi, bir il belediyesi ve bir büyükşehir belediyesi kolaylaştırıcıların oylarıyla ödüle layık görülür. Ödüllendirmede ön eleme Belediye Meclisi tarafından ve nihai sonuçlandırma kolaylaştırıcılar tarafından bir nevi halk oylamasıyla yapılmış olur. Neverlant değerlerinden ilki “sevgi”. Biz de ünlü ressam Van Gogh'dan ilham alarak diyoruz ki: “İnsanları sevmekten daha sanatsal bir şey olmadığını düşünüyorum.” Sevgiyle yola çıktığımız bu sosyal girişim aracılığıyla toplumsal refahın gelişmesine katkıda bulunabilmek dileğiyle...

ANKARA

Yönetime katılma imkânı var da, Ankaralı 'katılmam' mı diyor!

Murat Sevinç

"Bu ay yerel seçimler yapılacak. Filanca ya da falanca kazanacak. ... Sonraki beş yıl boyunca halk, seçtikleriyle pek karşılaşmayacak. Şehirdeki çoğu karar yurttaşla danışılmadan alınacak. Halkın taleplerinin yerini müteahhitlerin özlemleri alacak"



Bu görsel PhotoForge GPT ile üretilmiştir.

Klasik-liberal temsili demokrasi zora girdi. Batı'da ve Türkiye'de. Bilişim Devrimi toplumsal ilişkileri altüst ederken siyasal davranışın ve temsil ilişkilerinin sabit kalması olanaksız. İlkokul çocukları şahsi bilgisayarlarında program yapabiliyor, yurttaş ile vekâlet verdiği arasındaki bağın niteliği de dönüşecek tabii. Demokrat Parti, 1945'te halk arasına karıştı, siyaset yapma şeklini değiştirdi; altmış yıl sonra, siyasetçiler seçmenleriyle sosyal medya üzerinden haberleşiyor, yüz yüze ilişki kuruyor. Buna mukabil, yine, altmış yıl önceki gibi miting yapmayı, otobüs tepelerinde aynı sözleri yinelemeyi, sağa sola broşür dağıtıp parti amblemleri asmayı ihmal etmiyorlar.

"Ankara şehrinin de her parkı, her meydanı, her salonu, farklı kesimlerin bir araya gelip konuşabildiği birer meclise dönüşebilir.

Kolay değil, ancak mümkün"

Alışkanlıkların terk edilmesi kolay değil. Türkiye'de, kitaplarda temsili-doğrudan demokrasiler arasındaki fark anlatılırken, ayırt edici nitelik hemen her zaman 'nüfus' olarak belirtilir. Buna göre, doğrudan demokrasi için küçük nüfus gerekir, temsili demokrasi ise kalabalık nüfuslu ülkeler içindir... Tartışmalı olsa da ikna edici bir yanı var bu ayırımın. Ancak iletişim olanaklarında yaşanan devrim, fiziksel engelleri büyük ölçüde ortadan kaldırdı. Bırakın ülke sınırlarını, dünya çapında ortak karar almak, eskisinden farklı olarak artık mümkün. Nasıl ki salgın gibi sınır aşan bir felaket tüm dünyayı ilgilendiriyor ve ulusal sınırlar bir anda anlamını yitiriyorsa; herhangi bir soruna da dünya çapında çözüm bulunması

mümkün. Dolayısıyla, her düzeyde yönetime katılım, kendi kendini idare etmenin türlü yol ve araçlarının keşfi, yalnızca bir idealden ibaret değil. Yerellik konusunda aynı anda birden çok ve birbirine zıt görünen düşünce ve gelişmeyle karşı karşıyayız. Öncelikle, son yıllarda yerel yönetim hizmetleri ve yerel yöneticiler daha önce tanık olmadığımız ölçüde gündemde. Siyasetteki en popüler simalar belediye başkanları ve üstlendikleri işlevler itibarıyla merkezi yönetimle rekabet ediyorlar. Büyük bütçelere sahipler. Ankara belediye başkanı Mansur Yavaş, belediye meclis toplantılarını internet üzerinden canlı yayınladı. Kamusal yaşamın hareketliliği bakımından önemli mekânlar yaratılıyor, tarihi binalar restore edilerek yurttaşın kullanımına açılıyor. İstanbul'da Feshane'nin ihya edilmesi, diğer tüm yapılar ve kütüphaneler vs. bir yana, Eyüp çevresindeki sosyal yaşam ve gençlerin günlük yaşama katılımında gözle görünür biçimde etkili oldu. Belediyelerin kreş ve öğrenci yurdu açması, ha keza, şehrin sosyal yaşamı ve Türkiye koşullarında kadınların-gençlerin eşit fırsata erişimi için hayati. Sevgili Ulaş Bayraktar'ın sık kullandığı ifadeyle, şehirlinin 'hemhal' olması için, öncelikle birbiriyle karşılaşması ve yoksul muhit insanının şehre dahil olabilmesi çok önemli. Bana kalırsa metro başta olmak üzere ulaşım olanaklarını da bu çerçevede ele almak mümkün, mahallelerin karşılaşmasını sağlıyor. Belediyelerin benzer etkinliklerine dair sayısız örnek bulmak mümkün; demek ki yerel yönetimler pek çok bakımdan görünür oldu, yaptıkları ve yapmadıklarıyla. Yerel demokrasi, yerel katılım, artık demokratik sistem tartışmasının merkezindeki bir konu. Diğer yandan, yerel seçimleri salt 'hizmet' olarak görenlerin sayısı da az değil. Basında ve muhtemelen sıradan yurttaşta hâkim görüş, 'çöp toplansın, ulaşımı sağlasın...!'. Kanaat önderleri genellikle kamuoyu ortalamasının gerisinde kalan kanaat üretiyor gibi gelir bana. Şu ya da bu gerekçeyle, yerel yönetimlerin ve yöneticilerin giderek güçlenen 'politik' konumu görmezden geliniyor. Bunun bir nedeni alışkanlıklar ise, diğer nedeninin 'yerellik' sözcüğüyle 'bölünme' endişesi arasında kurulan malum ve yersiz ilinti olduğu kanısındayım. Buna mukabil, söz konusu endişeler, yaşamakta olduğumuz

bilişim çağının vaatleri karşısında çok fazla direnemeyecek muhtemelen. Giardano Bruno şehir meydanında yakıldığında, Descartes dört yaşındaydı; 'zamanı gelmiş bir düşünceyi' ancak geciktirmek mümkün olabiliyor. Temsili demokrasinin bugünkü yolu yordamının da bir ömrü var. Son olarak, belediye seçimi; belediye başkanı, belediye meclis üyeleri, itibar, makam, imar, rant, izin, yerel paylaşım demek. Büyük ölçüde yerleşik siyasal kültürün ve hukuk sisteminin ürünleri. Seçim sürecinde neredeyse hiç değinilmeyen konu, yerel halkın yönetime katılması. Belediyeciliği büyük ölçüde imar ve asfalttan ibaret görmenin bir sonucu. Görüldüğü üzere, yerel seçimi birden çok başlık altında ele alıp yorumlamak mümkün. Bana kalırsa önemli olan, yönetim ve temsil biçimlerinin dönüşümünü, ya da dönüşüm zorunluluğunu kavrayabilmek. Bu bakımdan, Türkiye'nin yakın geçmişteki en görkemli deneyimi 'Gezi Parkı' idi. Defalarca yazdığımı bir kez daha yinelemek isterim; 'Gezi, geleceğin yönetim biçimidir.' Gezi Parkı'nda yaşananlar, ülke geneline, şehirlerin irili ufaklı parklarına, kamusal mekanlarına yayılan bir 'idare' deneyimiydi. Bir talepti. Şehrin parklarında dertleşen yüzbinlerce yurttaş, nasıl yönetilmek istediğini, nasıl bir ülkede yaşamayı hayal ettiğini 'duyurdu'. Bu yüzden müesses nizamın tüm figürlerine rahatsızlık verdi ve kısa sürede kriminalize edildi. Bu ay yerel seçimler yapılacak. Filanca ya da falanca kazanacak. Yorumcular ekranlarda ve yazılı basında, seçmenin verdiği mesajları çözümleyecek. Sonraki beş yıl boyunca halk, seçtikleriyle pek karşılaşmayacak. Şehirdeki çoğu karar yurttaşla danışılmadan alınacak. Halkın taleplerinin yerini müteahhitlerin özlemleri alacak. Tarih hep iyiye doğru ilerlemiyor kuşkusuz, ancak bana öyle geliyor ki, bir süre sonra halk kendi yaşamına yön veren kararlara giderek daha fazla katılacak. Ankara şehrinin de her parkı, her meydanı, her salonu, farklı kesimlerin bir araya gelip konuşabildiği birer meclise dönüşebilir. Kolay değil, ancak mümkün.

"Seçim sürecinde neredeyse hiç değinilmeyen konu, yerel halkın yönetime katılması. Belediyeciliği büyük ölçüde imar ve asfalttan ibaret görmenin bir sonucu"

ANKARA

ANKARA'NIN SULARI

Dr. Ali Uğurlu



Son yıllarda ülkemizde ve dünyada iklim krizi ve kuraklık sonucu su ile ilgili sorunlar daha sık yaşanmaktadır. MGM verilerine göre son 64 yılın en kurak kışı yaşanmaktadır. Buna karşılık da geçtiğimiz yıllarda Karadeniz ve Güneydoğu illerimizde ölümlü sel baskınları yaşanmıştır. Bu ani ve sel şeklindeki yağışlara rağmen ülkemiz su azlığı yaşayan bir ülke konumundan su fakirliğini yaşamaya aday bir ülkedir. Türkiye genelindeki toplam yağış miktarlarında, 2050`den itibaren Doğu Karadeniz hariç, belirgin olmak üzere özellikle Akdeniz, Ege ve Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yıllık yağış miktarlarında ciddi azalmalar beklenmektedir. Tahminler 2030-2040`lı yıllardan itibaren bugün 1365 m3 olan yıllık kişi başına düşen su potansiyelinin 700 m3'e kadar gerileyebileceğine işaret etmektedir. Bugün itibarıyla başta İstanbul olmak üzere Ankara, Sivas, Mersin, Bursa gibi büyük kentlerimiz dönem dönem ciddi su sıkıntıları ile karşı karşıya kaldığı bilinmektedir. İçinden geçtiğimiz bu bahar aylarında yeterli yağış olmazsa önümüzdeki yaz birçok ilimizde ciddi anlamda bir su krizi yaşanacağı öngörülmektedir. Büyük bir hızla su kaynaklarının kirlendiği ülkemizde Doğu Karadeniz, Fırat ve Akdeniz`deki havzalar hariç bütün akarsular ciddi anlamda kirlenmiştir. Gediz, Sakarya, Kızılırmak, Menderes, Ergene gibi nehirlerin suları arıtılamayacak kadar kirlidir. Öyle ki sularımızın yüzde 70'i kirlenmiştir. Yağış azlığından ötürü ülkemizin birçok önemli gölü kurumuş ya da kurumak üzeredir. Tüketilebilir yerüstü ve yeraltı suyu potansiyelinin yıllık ortalama 112 milyar m3, buna karşılık tüketilen su miktarının yaklaşık

75 milyar m3 olduğu dikkate alınırsa ülkemizi ileride ciddi bir su kıtlığının beklediği tahmin edilebilir. Yıllık binde 12 nüfus artışı, göçler ve nüfusun coğrafi dağılımı göz önüne alındığında en iyimser tahminle mevcut kaynakların en fazla 2055 yılına kadar yeterli olacağı düşünülmektedir. Buna karşılık 2011 yılında taslak olarak hazırlanan su kanunu hâlâ çıkarılmış değildir. Ülkeniz 1926 yılında çıkarılmış 9 maddelik bir su kanunu ile idare edilmektedir.

Bütün bu olumsuzluklar içerisinde bozkırın ortasında yaşadığımız kent Ankara da su yönetiminin olumsuzluklarından payını almaktadır. Her şeye rağmen Ankara özellikle 2021 yılında Gerede-Işıklı projesinin gerçekleşmesinden sonra suya erişim sorununu önümüzdeki yıllar için çözmüş kabul edilmektedir. Dikkat edilmesi gereken başka bir nokta daha vardır ki o da en az suya erişim kadar önemli bir gerçektir. Bugün hemen hemen tüm Türkiye'de olduğu gibi Ankara'da da musluklardan akan su içilememekte bunun yerine büyük oranda ambalajlı su tüketmektedir.

Kızılırmak suyunun tadı ve kokusu da çok kötü olduğu için Ankaralı bu suyu içemedi ve bunun yerine bir seçenek (!) olarak sunulan ambalajlı suyu tüketmeye zorlandı.



ANKARALILAR AMBALAJLI SUYA ZORLANDI

Kentlerin su ihtiyacı nüfus projeksiyonları, sanayileşme, tarım vs. gibi faktörler göz önüne alınarak hazırlanır. Bunun için yıllar önce DSİ'nin Ankara için hazırlamış olduğu Büyük Ankara İçmesuyu Master Planı var. Bu plana göre su planlamasında etken olan veriler dikkate alınarak Ankara'nın su kapasitesini arttırmak üzere seçenekler belirlenmiştir. 2000'li yılların başında önümüzdeki yıllarda Ankara'nın su ihtiyacının artacağı göz önüne alınarak Gerede ilçesinde bulunan Ulusu nehrinin suyunu Ankara'ya getirmek için Gerede-Işıklı Projesi adı verilen planı gerçekleştirilmiştir. Bunun için Japonya Hükümetinden kredi bulunmuş, kredi Ankara için kullanılacağından Ankara Büyükşehir Belediyesinin belediye meclisinde karar alınıp onaylanması gerekiyordu. 2002 yılında kredi anlaşmasının imzalanması için her şey hazırды. DSİ ve Hazine krediyi onaylamak için hazırды ama ABB bu krediyi onaylamayınca proje rafa kalkmıştır. Birkaç yıl sonra, 2007 yılında meydana gelen kuraklık sonucu susuzluk Ankara'yı perişan etmiştir. Mahallelere tankerlerle su taşındı. Öyle ki su tüketimini azaltmak için okulların geç açılması bile konuşuldu. İçme ve kullanma suyu sıkıntısı had safhaya ulaşmıştı. ABB bunun üzerine Büyük Ankara İçmesuyu Master Planı'nda son seçenek olan 128 km uzaklıktaki Kızılırmak nehri üzerinde bulunan Kesikköprü Barajından su getirmek üzere çalışmalara başladı. Kesikköprü Barajı'ndan alınan su çelik borularla üç iletim hattı (400 km) ve onlarca pompadan oluşan pompa istasyonlarıyla bu barajın suyu 700 m yüksekteki Ankara'ya getirildi. Yalnız bir sorun vardı. Kızılırmak nehrinin suyu içmesuyu kalitesinde değildi. Yoğun sülfat,

ANKARA



nitrit ve ağır metal kirliliği barındırıyordu. Su geldi ama Ankara halkı içemediği bu su için sevinse miydi yoksa üzülse miydi. Sonra Kızılırmak suyu içerisindeki yüksek sülfat içmesuyu borularında, kalorifer tesisatlarında ve metal su depolarında şiddetli korozyona neden olarak tesisatların çürüyüp patlamasına yol açtı. Tadı ve kokusu da çok kötü olduğu için Ankaralı bu suyu içemedi ve bunun yerine bir seçenek (!) olarak sunulan ambalajlı suyu tüketmeye zorlandı. Kentin varoşlarında yoksullar hariç kimse bu suyu içemiyordu. İnsanlar hem ambalajlı suya hem de tesisattan gelen suya para ödüyordu. Kızılırmak suyu suyun maliyetini de arttırmıştı. Mustafa Tuna ABB başkanı olunca her ay bu suyun getirilmesi için 25 milyon TL elektrik parası ödendiğini açıkladı. O zamandaki su fiyatlarına göre bu su maliyetinin yüzde 21'i idi.

KIZILIRMAK'TAN HALA SU ALINIYOR

Ankaralı mevsimsel yağış durumuna göre diğer içme suyu barajlarından alınan sularla paçallanan bu suyu yıllarca içti. 2021 yılında Gerede-Işıkli projesi ile Ankara'ya sürekli bir su kaynağından alınan su getirilince Kızılırmak suyuna olan ihtiyaç büyük oranda ortadan kalktı ama Kızılırmak isale hattının korozyona uğrayıp çürümemesi için bu hatlardan düşük ölçekte de olsa su alınmaya devam edildi, ediliyor. Böyle olunca bir kısım Ankaralı, hassas olanlar diyelim hâlâ bu suyu içemiyor ve ambalajlı su tüketiyor. Tabii bu arada delinen ve çürüyen tesisatlar, patlayan borular değiştiriliyor ve Ankaralı bunun için de bir bedel ödemek zorunda kalıyor.

Geldiğimiz noktada ülkemiz sektörel bazda dünyanın 6. büyük ambalajlı su tüketen ülkesi haline gelmiştir. Yaklaşık on yıl önce musluklardan akan suların içildiği bir ülkeden bugün yoğun olarak ambalajlı su

tüketilen bir ülkeye dönüşüm söz konusudur. İşte size suda özelleştirme... SuDer'in çalışmasına göre 2023 yılında ülkemizde tüketilen ambalajlı su miktarı 11,7 milyar m³'tür. Bunun parasal karşılığı 23,5 milyar liradır.

Ambalajlı suyun kokusuz ve tatlı olduğu bir gerçek olmakla birlikte ne kadar sağlıklı ve temiz olduğu tartışmalıdır. Gıda Güvenliği Hareketinin bundan birkaç yıl önce yaptığı olduğu çalışmada piyasadaki alınan 107 markanın damacana sularının kirliliği hâlâ hafızalarımızdadır. Her gün Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Müdürlüğü'nün ve bizzat ASKİ'nin yaptığı analizlere göre Ankara içme suyu ambalajlı suların çoğundan daha sağlıklıdır. İvedik arıtma tesisleri konvansiyonel arıtma yapan su arıtma tesisleri içerisinde sayılı tesislerdendir ve son yıllarda inşa edilen yeni arıtma tesisleri ile suyu pekâlâ sağlıklı olarak Ankaralıya sunmaktadır.



SU İNSAN HAKKIDIR!

İnsanlık için vazgeçilmez bir hak ve fenomen olan su yaşamın vazgeçilmezidir. Hızlı nüfus artışı, iklim göçleri, bölgesel çatışmaların yanında küresel iklim krizinin etkilerinin yoğun şekilde hissedildiği dünyamızda suya erişmek daha stratejik bir hale gelmektedir. Bundan dolayı Birleşmiş Milletler örgütü 2010 yılında suyun temel insan hakkı

olduğunu deklare etmiştir. Herkes için güvenli, temiz, erişilebilir su sağlamak devletlerin asli görevleri arasında sayılmıştır. Buna karşılık Bakanlığın hazırladığı Su Kanunu taslağında suyun bir insanlık hakkı olduğuna dair yani su hakkı ile ilgili bir ibare ne yazık ki yoktur. Bunun yerine tahsis vardır, fiyatlandırma vardır. Su, taslakta ekonomik bir kaynak olarak değerlendirilmektedir.

İnsan için hayati bir önem taşıyan, bir gereksinim ve hak olduğu kabul edilen suyun insanlara temiz, uygun ve bedelsiz olarak temin edilmesi ve onlara ulaştırılması sosyal bir sorumluluktan öte aynı zamanda bir insanlık görevidir. Bu görevin yerine getirilmesinde ortaya çıkan ve giderek bir meta ticaretine indirgenen bir anlayış asla kabul edilemez. İnsan için hayati bir önem taşıyan, bir gereksinim ve hak olduğu kabul edilen suyun insanlara temiz, uygun ve bedelsiz olarak temin edilmesi ve onlara ulaştırılması sosyal ve yönetsel bir sorumluluktan öte aynı zamanda bir insanlık görevidir. Bu görevin yerine getirilmesinde ortaya çıkan ve giderek bir meta ticaretine indirgenen kabul edilemez bu durum yurttaşlarımızı sahip olmaları gereken bu gerçeklikten başka bir duruma asla sürüklememelidir.

Su Kanunu taslağında suyun bir insanlık hakkı olduğuna dair yani su hakkı ile ilgili bir ibare ne yazık ki yoktur. Bunun yerine tahsis vardır, fiyatlandırma vardır.

ANKARA

NE OLDU MAHALLELERİMİZDEKİ ÇEŞMELERE?

Ceren İskit



Kuğuluçeşme

Ankara'nın çeşitli noktalarına giderek yurttışa suyu musluktan içip içmediğini, suya ne kadar güvendiğini sorduk. Çoğunun güvenmediğini öğrendik. Örneğin, Sincan, Harikalar Diyarı'na gittiğimizde 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen bir kadınla karşılaştık. "Ankara'nın suyu hiç Elbistan'a benzemiyor, kokuyor" demişti. Ancak ne yazık ki röportaj teklifimizi kabul etmediği için sözlerini kayda geçiremedik. Bir diğeri genç bir arkadaştı, adı Enes. Yenikent'te yaşıyordu ve musluktan su içiyordu. Gerekçe tamamen ekonomik. "Su arıtma sistemi taktıracak paramız yok maalesef, çok maliyetli olduğu için musluk suyu kullanıyoruz" diyerek suyu mecburen musluktan içtiğini söyledi. Ayşe hanım ise yedi yıl önce ailesiyle İstanbul'dan Ankara'ya taşınmış. 20 yıl öncesini hatırlattı, "Ben İstanbulluyum. İstanbul'da da [musluk suyu] içiyorduk. Ankara'da da içiyorduk ama 20 yıldır hazır su alıyoruz" dedi. Televizyondaki haberlerin/konuşmaların suya güvensizliğe neden olduğunu da sözlerine ekledi.

Tabloya bakınca gencinden yaşlısına Ankara'da bir güvensizlik olduğu aşikar. Kendi aramızda da konuştuğumuzda bundan 20 yıl önce musluktan su içebildiğimizi ben anımsayamasam da ilkokulda yemekhanemizdeki suyu masamıza konan sürahiden içtiğimizi çok iyi hatırlıyorum. Ayrıca öğretmenlerimiz uyarı da musluktan su içerdik ve herhangi bir sağlık sorunuyla karşılaştığımızda hatırlamıyorum.

Çanta ceplerinden evlerimize paketli su

Peki bu dönüşüm nasıl başladı? Nasıl oldu da hava bedava, su bedava iken pet şişeler evimize, çantalarımıza, restoranlara girdi? Gaye Yılmaz bunu çok güzel özetledi. Sırf Türkiye için değil, dünya genelinde de 1970'ler kritik. "Gerek soluduğumuz havanın, gerek temiz içme suyunun ticarileşme ve metalaşma süreci neredeyse bir yerlerden düşmeye basılmışçasına aynı tarihsel döneme denk düşüyor" diyerek konuya girdi. 1970'lerin bunalımı diye bilinen krizde, kâr oranlarının ve artış hızının çok hızlı düştüğü o dönemde, sermaye sınıfı kurumları aracılığıyla uluslararası anlaşmalar sadece hava ve su değil eğitim, sağlık, ulaşım, mühendislik, mimarlık alanlarında da işlerinin tamamı özelleşmeye başlıyor.

1972 yılında, Uluslararası Su Kaynakları Birliği, International Water Resources Association (IRWA), adında bir yapı kuruluyor. Birleşmiş Milletlere (BM) danışmanlık yapan bu yapının ardından 1992'de BM Çevre ve Kalkınma Konferansı, 'Rio Yeryüzü Zirvesi'nde suyun satılabilecek, piyasada işlem görebilecek bir meta olduğu deklare ediliyor. Gaye Yılmaz, tek sebebin bu olmadığını ama sürecin böyle başladığını anlatıyor. "Sokakta yürürken su içmek moda" haline geliyor. Küçük pet şişeler çantamıza giriyor. O çantalarda pet şişeler için çantanın görülebilecek yerlerine ayrı cepler yapılıyor. Gören o çantadan istiyor derken paketli su da hayatımıza giriyor.

Sahiden ne oldu bizim çeşmelerimize? Bu soruyu akademisyen Gaye Yılmaz sordu biz kendisiyle röportaj yaparken. "Ankara'nın suyu nereden geliyor? Temel olarak bilmiyorum" dese de temelde soru aynı soru "Ne oldu mahallelerimizdeki Hamidiye çeşmelerine?"

Nasıl oldu da musluktan su içmeyi kestik? Ne ara o pet şişeler çantalarımıza, damacanalara evlerimize girdi? Solfasol TV'nin yerel seçimlere yönelik hazırladığı dosya çalışmalarında Ankara'nın Suyu dosyasını belgesel yönetmeni, akademisyen ve meslektaşım Sibel Tekin'le beraber çalıştık.

"Ankara'da ne zaman musluktan su tüketmeyi bıraktık? Ne zamandan beri teslim olduk o pet şişelere, damacanalara, su arıtma cihazlarına? Ankara'nın suyu nereden geliyor? Temiz, sağlıklı ve güvenilir su tüketiyor muyuz?" sorularına yanıt aradık.

Henüz kimsenin farkında olmadığını ancak belediyenin evlere sağladığı suyun ticarileşmesi ve elektrik, doğal gazdan daha pahalı olma ihtimalinden bahsediyor Gaye Yılmaz. Benzer süreçlerden geçen ülkelerden örnekler vererek anlatıyor suyun özelleşmesinin bedelini.

İvedik Su Arıtma Tesisi'nden evimize kadar suyun yolculuğu



Peki Ankara'nın suyu nereden geliyor? Musluklarımızdan akan su güvenilir ve temiz mi? ASKİ İvedik Su Arıtma Tesisi Daire Başkanı Nuri Kali'ye göre, Ankara'nın suyu en iyi standart ve normlara uygun şekilde sağlanıyor. Ankara'daki suyun yüzde 97'si İvedik Su Arıtma Tesisi'nden geliyor. Geri kalan yüzde 3'lük kısım ise tebessüm kenti diye de bilinen Pursaklar'da. Kali, "Amacımız abonelerimize en sağlıklı en kaliteli suyu verebilmek" şeklinde konuşuyor. Bu konuyu, İnşaat Mühendisleri Odası Ankara Şubesi Su Çalışma Grubu Üyesi, Çevre ve İnşaat Yüksek Mühendisi Hasan Akyar'a da soruyoruz. İvedik Su Arıtma Tesisi için "Bizim arıtma

ANKARA



Hasan Akyar

tesisimiz, şaşıracaksınız, Amerika Birleşik Devletleri'nde iki tane üniversitenin ders kitaplarında yer alıyor" diyor ve ekliyor, "Dünyada en başarılı içme suyu, kanalizasyon master planı övünerek söylüyorum, Ankara'nın içme suyudur".

Akyar musluktan akan suyun içilebilirliği ile ilgili üç önemli noktaya dikkat çekiyor. İvedik Su Arıtma Tesisi'nin çıkışında bardağınızı doldurup rahatlıkla suyumuzu içebileceğimizi ancak kentin Kızılırmak gibi bir gerçeği olduğundan ve Kızılırmak'ın arıtılan su ile harmanlandığında dikkat edilmesi gerektiğinden bahsediyor. "Eğer Kızılırmak suyunun toplam içme suyu içindeki payı dörtte biri, hatta beşte biri aşarsa ben önermem. Yani tat açısından koku açısından içindeki bazı maddelerin bileşimi açısından doğrudan içmenizi önermem" ifadelerini kullanıyor.

İkinci önemli unsur ise İvedik Su Arıtma Tesisi'nin evlerimize olan uzaklığı, yaşadığımız evle bağlantıları. Bu konuda da Akyar, "İvedik Arıtma Tesisi ile kendi konutunuzun bulunduğu, musluğunuzun bulunduğu aradaki mesafe ne kadar uzaksa kirlenme riski fazla" diyor. İvedik'ten itibaren her 80 metrede bir ara pompa istasyonları olduğunu ancak mesafe uzadıkça kirlenme riskinin artabilme ihtimalinin altını çiziyor ancak esas tehlikenin evlerimize olan bağlantılar olduğunu söylüyor.

Kendi sokağımızdan geçen içme suyu hattımızla su, ev bağlantımıza geliyor. Bu ev bağlantılarının genellikle usulüne uygun olmadığından yakınıyor Akyar, "Şebeke borusuyla evinize bağladığınız o bileşim yerinde sıkıntılar oluyor. Sızmalar oluyor. Vakumlar oluşuyor ve oradan kirliliğin girme ihtimali var" diyor. Bir diğeri ise evimizin içindeki tesisatların usulüne uygun olarak temizlenip temizlenmemesi. Özellikle yüksek katlı binalardaki su depolarına dikkat çekiyor: "Bu depolar her yıl usulüne uygun temizlenmezse depoların içindeki oluşabilecek olumsuz koşullar etkili olursa bunlar da ek faktörler".

Denetleyecek mekanizma yok

Özetle Ankara'nın suyunda bir sorun olmasa da evimizdeki tesisatların yani su depolarının

ve borularının ne durumda olduğunu bilmek, denetlemek önemli. Ancak bu konuda farkındalık çalışmasını yerel yönetimlerin yapması gerekiyor.

Nuri Kali yerel yönetimlerin yaşadığımız yerlerdeki apartman ve evlerin su depolarını yerel yönetimlerin denetleyecek bir mekanizması olmadığını belirtiyor. Özellikle su depolarının temizliği konusunda talebin çok olduğunu söylese de "Bütün



Nuri Kali

belediyelerin binaların tamamının depolarını temizleme durumu söz konusu değil. Hem fiziken hem mümkün değil" diye cevaplıyor. Biraz da topu yurttışa ve satın aldığı paketli sulara atıyor. "Elinde görmüş olduğunuz yarım litre suya 5 TL veriyor. Apartmanın deposunun temizliğine yılda iki defa belki her daire başına 5 TL verseler sağlanacak" diyor.

Her ne kadar Nuri Kali bu konu hakkında İvedik Su Arıtma Tesisi'ni gezen öğrencilere, sivil toplum örgütlerine bu bilinci sağladıklarını söylese de yeterli değil. Mevzuatta yerel yönetimlerin böyle bir sorumluluğu yok ancak bu konuda ASKİ ne kadar hevesli? Gerçekten İvedik Su Arıtma Tesisi'ni belirli gruplara gezdirmek yeterli mi? Bu soruları da dikkate almak gerekiyor.

Temiz, sağlıklı ve güvenilir suyun bizlere ulaşabilmesi için iki denetim mekanizması var: Yerel yönetimler ve Sağlık Bakanlığı. Yerel yönetimler suyu halk sağlığı için herhangi bir tehdit oluşturmayacak, belirli bir standartta suyu temin etmekle yükümlü. Sağlık Bakanlığı ise bunu denetlemekle. İster musluk suyu olsun, ister paketli su, Sağlık Bakanlığı onayı olmadan bu sular piyasaya giremiyor.

Sağlık Bakanlığı verileri açıklamıyor

Ankara suyunun halk sağlığı için uygun olup olmadığını, var olan güvensizliğin temel nedenlerini Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalından Doç Dr. Cavit Işık Yavuz'a sorduğumuzda, oturduğunuz mahalle ve semtte suyun özelliklerinin bilinmediğini söylüyor. Her ne kadar Büyükşehir Belediyesi Ankara'da web sayfasından bazı sonuçlar yayınlaması ile bazı ipuçları elde edilse de bu suyun özelliklerini ve analiz sonuçlarını bilmek için yeterli değil. Yavuz, "Sağlık Bakanlığı veri

paylaşmadığı için su konusunda elimizde veri yok" diyerek, suyun biraz muamma olduğunu, veriye dayalı bir değerlendirmenin mümkün olmadığını vurguluyor. Yavuz, güveni sağlamak için kamu yetkililerinin halkın neden güvenmediğini, neyi beğenmediğini, neden korktuğunu, güvensizliği yaratan sebebin ne olduğunu anlamaları gerektiğine dikkat çekiyor. Yerleşim bölgelerinin farklı su kaynakları ve özellikleri olduğunu unutmamak gerektiğini de belirten Halk Sağlığı uzmanı, "Su yaşayan bir şey, yani sabit bir şey değil ki. Mevsime göre değişiyor. Bir aşırı yağış oluyor mesela su kaynaklarına hani yağış geliyor o zaman işin rengi değişiyor. Şebeke sisteminiz eskiyse bunun riskleri var. Buna yönelik sizin orta ve uzun vadede adım atmanız lazım kamu yöneticisi olarak" şeklinde konuşuyor. Bir bölgenin şebekesi eski ve sorunluysa o sorunların yatırımlarla düzeltildiğini, iyileştirildiğini göstermenin önemli olduğunu altını çiziyor. "Suyla ilgili şunlar yapıldı diye görünce o güven bir miktar daha sağlanabiliyor. Bütün bunları ele alacak ve halkın katılımıyla bu sorunları çözmeye çalışacak bir yönetim anlayışına ihtiyacımız var" diyor. "O yüzden işte kameraların karşısına geçip musluktan su doldurup içip 'Su içebilirsiniz bakın ben içiyorum, bir şey olmadı' deyince bir etkisi olmuyor elbette" ifadelerini de sözlerine ekliyor.



Doç. Dr. Cahit Işık Yavuz

Bu konuda Cavit Işık Yavuz'a katılmamak elde değil. Her ne kadar su kompleks ve uzun vadede çözülecek bir konu gibi görünse de yerel yönetimlerin attığı somut adımları sadece kentin billboardlarına taşımaması gerekiyor. Yaptığı icraatleri gerekirse mahalle mahalle gezerek, ellerinde verileriyle detaylandırarak yurttışa anlatması şart. Ayrıca kafa karışıklığına da son verecek adımların bir an evvel atılması gerekiyor.

İvedik Su Arıtma Tesisi bu kadar özveriyle neredeyse 5 milyon yurttışa bu suyu "temiz, sağlıklı, güvenilir su" olarak dağıtıyor. O halde Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin de aynı tutarlılık içerisinde hareket etmesi lazım. Ancak buradan bakıldığında kendi damacana suyunu da piyasaya satarken o kadar da tutarlı olmuyor maalesef.

KÜLTÜR SANAT

BUNLAR HEP CAZ

ANKARA'DA CAZ MÜZİĞİ- NEREDEN NEREYE...

Zeynep Ö. Yılmaz

"Tuna Ötenel'le Sibel Köse Mimarlar Derneği'nde çalarken mekânın önünde sıra olurdu.", "İstanbul'daki caz müzisyenlerinin çoğu Ankara'da yetişmiştir." gibi acı gerçeklerin bol bol dile getirildiği Ankara'da şimdilerde caz müziği mekânlarında neler oluyor, nereden nereye geldik, umut var mı, bir gözden geçirelim istedik.

Öncelikle Ankara'nın ilki ile başlayalım: Ankara'daki ilk caz konseri 1946 yılında Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde gerçekleşmiş. Konseri başta planlandığı gibi dört müzisyen değil, müzisyenlere ödeme yapılmaması ve yağın yağmur yüzünden tamamının gelememesi nedeniyle, iki müzisyen -Hasan Kocamaz ve İlhan Mimaroglu- ağız armonikası çalarak gerçekleştirmişler. Ardından, özellikle ABD'nin 1950'li yıllarda faaliyete geçirdiği Türk Amerikan Derneği, Amerikan Haberler Merkezi (USIS) gibi kuruluşlar ve Officers' Club, NCO Club gibi kulüpler, her ne kadar Türk dinleyiciler giremese de, Türk müzisyenlerin sıkça boy göstermesi sayesinde Türkiye'de caz müziğin gelişmesinde büyük rol oynamışlar. Bu mekânlar dışında 1950-80 yılları arasında



Officers' Club, Çankaya'da şimdiki Atakule'nin olduğu yerdedi. (1963)

açılan ve Ankara caz hayatını şekillendiren mekânlar saymakla bitmiyor, tabii insan da o döneme özenmeden edemiyor. Ankara Palas, Karpiç Lokantası, Amerikan Konsoloslugu, Sıhhiye'deki Büyük Sinema, Kulüp Yaşar, Bestekâr Sokak'ta yer alan Babylon, Maltepe'de yer alan Bomonti, Dikmen'de yer alan Moulin Rouge, Gar Gazinosu ve Gar Gazinosu'nun içinde Rustik Bar, Tenis Kulübü, Kulüp 47, Büyük Sinema, Balın Otel, Barıkan Otel (İzmir Caddesi'nin Necati Bey'e doğru dönen kısmında kalan, o zamanki adıyla Uçar Sokak'ta), Kızılay Meşrutiyet Caddesi'nde yer alan İntim

Pavyonu, Gençlik Parkı'nın içinde eski nikâh salonu olan Göl Gazinosu, Atatürk Orman Çiftliği bünyesinde bira fabrikasının bahçesinde açılan Bira Parkı, Hatay Sokak'ta bir apartmanın çatı katında açılan Derya Kulübü, Feyman Kulüp, Kit Kat Bar, Tabarin Bar, Sıhhiye Orduevi, Büyük Ankara Oteli ve Bestekâr ve Güfte Sokaklarının kesiştiği köşede yer alan Yeni Süreyya Kulübü...



Büyük Ankara Oteli



Karpiç Lokantası

Bir dipnot: Meraklıysanız, yukarıda saydığım bilgileri ve fotoğrafları aldığım, caz müzisyeni ve akademisyen Canan Aykent'in 'Ulus'tan Çankaya'ya Alışılmadık Sesler: Ankara'nın Caz Serüveni (1940-1980)' adlı makalesini okumanızı şiddetle tavsiye ederim.

80'li yıllardan sonra ise, Ankara'da 1986'da Kuleli Sokak'ta, 1991 yılında Turan Emeksiz Caddesi'ndeki Park Sitesi'nde, 1996 yılında Mebusevleri semtindeki Ergin Sokak'ta açılan Mimarlar Derneği başta olmak üzere, Çevre Sokak'taki Manhattan Bar, Eylül Bar, Sokak Bar, Gece Bar, Replik Bar, Bar Duck, Galeri Nev, Pizza Villa ve 2000'li yılların başlarında açılan Tenedos, Ruhi Bey, Xir gibi mekânlar vardı. Her akşam caz çalınan caz kulübü devri maalesef artık kapanmıştı.

Gelelim günümüze... Her alanda olduğu gibi caz müziğinde de eski ışığını koruyamamış olan Ankara için yetişmiş müzisyenlerin tek tek İstanbul'a gitmesinin de etkisiyle, caz müziği bir dönem neredeyse kaybolma derecesine geldiyse de, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Müzik Bölümü Caz Anasanat Dalının açılmasıyla yeşermeye başladı neyse ki. O okuldan yetişen müzisyenlerin kişisel çabalarıyla da mekânların caz müziği çalmaya başlaması ile ortam hareketlenmeye başladı. Yazımın bu kısmında mekânları caz müziğinin çalınma sıklığına göre sıralamak istedim ve tabii ki bu sıralama ve bilgiler kişisel deneyimlerim ve takiplerim sonucunda oluşturduğum:

■**Ahzuita:** Hacettepe Caz Anasanat Dalını bitiren ve halen orada caz gitar, doğaçlama ve grup müziği dersleri veren Yunus Muti ve eşi Didem Küçükaytekin Muti'nin 2022 yılında Üsküp Caddesi'nde açtığı bu şirin ve butik mekân, haftada 2-3 gün caz konserleri, alternatif konserler ve 'Caz Talks' adı altında atölyeler düzenliyor. Onun dışında kafa dinlemek için gittiğinizde Yunus Muti'nin gelen müzisyenlerle gerçekleştirdiği keyifli Jam Sessionlara da denk gelebilirsiniz.



Ahzuita Açılış (2022)

Fotoğraf: Turhan Çevik



Ahzuita / Sibel Köse Quintet Konseri(2023)

Fotoğraf: Yunus Muti

KÜLTÜR SANAT

■ **Last Penny Büklüm:** İki başka şubesi de olan Last Penny'nin Büklüm Caddesindeki şubesinin keyifli büyük salonunda, ortalama haftada bir caz konserleri gerçekleştiriliyor. Büyükelçi Sokak'taki şubesindeyse bir süredir ayda bir Elif Çağlar Caz Vokal Atölyeleri yapmakta. Mekân, Pandemiden sonra eski günlerine dönmüş gibi görünüyor; bu çok sevindirici.



Last Penny Büklüm / Şenova Ülker Quartet Konseri Fotoğraf: Zeynep Ö. Yılmaz

■ **Samm's Bistro:** Uğur Mumcu Caddesi'nde yer alan Samm's Otel'in giriş katındaki şık mekân, yıllardır sonbahardan ilkbaharın sonuna kadar genelde Cuma günlerini, bazen bir iki günü daha caz akşamlarına ayırıyor. Vefat etmeden önce Janusz Szprot'un, ardından Saba Akman ve Murat Ulus'un önderliğinde caz müziği hiç eksik olmadı. Bu yıl biraz geç bir açılışla da olsa Sevgililer Günü'nde kapılarını açtı; meraklılarına duyurulur.



Samm's Bistro / Yürüyen Merdiven Konseri ve Kemal Rıza

Fotoğraf: Zeynep Ö. Yılmaz



Samm's Bistro / Janusz Szprot Trio ft. Şenay Lambaoğlu Konseri

Fotoğraf: Zeynep Ö. Yılmaz

■ **Cafe Bien:** Geçen sene 30. yılını kutlayan Bestekâr Sokak'taki bu mekânda da, her ay genelde yerel müzisyenlere yer verilen 4-5 caz konseri gerçekleştiriliyor.



Cafe Bien / Ceren Temel Quartet Konseri

Fotoğraf: Seko

Bu mekânlar dışında caz müziğine -arada bir de olsa- yer veren mekânları saymak isterim: **Haymatlos Mekan, Siyah Beyaz, Club House Jazz Bar, Eezy Bar, Lola Kitchen and Bar, Piaf Restoran, Coffee Project, Barnie's Coffee, WalkInn, Flora Restoran, L'avare Sahne, Muse Local Artisan, Deppo29, Berlin Cafe Pub, Ayone Çiftliği ve Türk Amerikan Derneği...**

Tabi adını anmadan geçemeyeceğimiz CSO Ada Ankara ve 2023 yılında 27.si düzenlenen Uluslararası Ankara Caz Festivali...

CSO Ada Ankara, açıldığı günden itibaren iki salonunda da birçok yerli ve yabancı caz konserine ev sahipliği yaptı. Özellikle Ana Salon'un akustik problemi çözülür ve bir süredir azalmakta olduğunu fark ettiğim caz konserleri sayısını da eski günlerine gelirse çok keyifli konserler dinleyeceğimizi umuyorum.

Caz Derneği'nin ODTÜ Caz Günleri ile başlayan serüveni 1995 yılından bu yana Uluslararası Ankara Caz Festivali'ne dönüşmüş ve Ankara Caz Festivali sayesinde de yıllardır farklı kültürlerden de caz konserleri dinlemeye devam edebildik ve uzun yıllar devam edeceğimize eminim.

Eklemeden yazımı bitirmek istemiyorum: Caz konserlerinin olduğu günlerde yukarıda saydığım mekânların çoğu zaman tamamen dolduğuna bizzat şahit oluyorum ve tabi bu durum beni çok sevindiriyor. Özel işletmelerin biraz kendilerine güvenip, sadece popüler olana değil nitelikli olana da daha çok yer vermesi gerektiğine, Ankara seyircisinde büyük bir potansiyel olduğuna inanıyorum. Hadi bi cesaret!

Son olarak makalesinden edindiğim bilgiler için Canan Aykent'e ve sözlü tarih bilgisi için Sibel Köse'ye çok teşekkür ederim.

Caz dolu günlere...

bunlarhepcaz.blogspot.com

E posta: bunlarhepcaz@gmail.com

Instagram: [@bunlarhepcaz](https://www.instagram.com/bunlarhepcaz)

X: [@hepcaz](https://www.x.com/hepcaz)

Facebook: [Bunlar Hep Caz](https://www.facebook.com/BunlarHepCaz)

GELENEKTEN GELECEĞE SABİT EFENDİ

Bir temaşanın nasıl zuhur ettiğinin hikayesi takdimidir!

Emel Akpınar



Sabit Efendi, adı üstünde sabit-stabil, işinde gücünde, aşnasında fişnesinde, sıradan bir Osmanlıdır. Sıradan dediysek, o kadar da sıradan değil aslında. Kitaplara düşkünder zat-ı şahaneleri. Ustasından el almış bir matbaacıdır. Hikayemiz, son Osmanlı ve Milli Mücadele günlerinde Sabit Efendi'nin yaşadıklarını anlatır...



Tiyatro Ciddibazlar tarafından sahnelenen oyunda, ekibin çokça kafa yorduğu Grotowski ekolünden izleri görmeye beraber, Orta Oyunu unsurlarının da dikkat çektiğini belirtmeliyiz. 23. Direklerarası Seyirci Ödülleri'nde En İyi Prodüksiyon ödülünü alan oyun, akıcı bir trafiğe sahip ve 2 saat boyunca seyirciyi koltuğa çiviliyor. İzleyiciyi/dinleyiciyi kolayca yakalayan, geleneksel doldurma dizeler yerine öykünün akışını veren sözlerin yazıldığı besteler, bir "soundtrack" albümü olarak dijital platformlara verilse çokça dinlenir diye düşünüyorum. Nakaratların ikinci tekrarlarından itibaren şarkılara eşlik etmeye

başlarsanız alıcılarınızın ayarı ile oynamayın. Tabi bu noktada Ferhan Şensoy'dan oldukça feyz alındığı anlaşılıyor, ki zaten ekip de bunu ifade etmekten imtina etmiyor. Dönem hikayelerinde zaman geçişlerini dahil ederek rejisi yapmak risklidir. Fakat anlatıcılar oyuna doğru şekilde yedirilmiş ve alınan bu risk, trafiği sekteye uğratmadan öyküye temel oluşturmuş. Yer yer kabare kokusu da aldığım oyunda, "Geçmişten geleceğe" alt metni güçlü bir şekilde verilmiş; "gelenekselden moderne" uzanan teknik seçimler de bu temeli desteklemiştir. Oyunda bir mizah unsuru olarak başvurulmuş bazı tekrarlar, seyircinin sıkılmayacağı bir sınırdan bırakılmış. Yer yer serpiştirilen taşlamalardan hemen her cenahın nasibini aldığını da düşünürsek, tutarlı ve adil yazılmış bir oyun diyebilirim. Tiyatro Ciddibazlar 3 yıl önce bir araya gelmiş Ankara merkezli bir grup. Modern yöntem ve uygulamalarla çalışmanın yanı sıra geleneksel tiyatrodan da beslenen ekipte, farklı yaş gruplarından çeşitli deneyimlere sahip, mektepli ve alaylı 22 kişi bulunmaktadır. Hacettepe Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, DTCF, Tiyatro 1112 Garaj, Ankara Sanat Tiyatrosu gibi ekollerden gelen ekip üyeleri, oyunculuk deneyiminin yanı sıra dekor, kostüm, müzik, dans gibi teknik unsurları da öğrenme fırsatı bulduklarını belirtiyorlar. Grubun farklı yaş ve meslek gruplarıyla yürüttüğü atölyeler de mevcut. Konservatuara hazırlığın yanı sıra, tiyatroyu yaşamının bir parçası yapmak isteyen

yetişkinlerle de çalışan ekibin önümüzdeki yıllarda bir ekole dönüşmesi muhtemel. Halihazırda 3. aktif sezonunu geçiren Ciddibazlar, 4 farklı oyunla daha sahnelerde arz-ı endam etmekte. Ekibin sosyal medya hesaplarından Haymatloslar Masal Kahramanı mıdır, Haziran/Bir Gezi Parkı Karşı-Masalı, Venüs Retrosu ve Ceset adlı oyunları takip etmek mümkün. Tiyatro yapmanın sosyal, politik ve ekonomik olarak günden güne zorlaştığı bir dönemde yaşıyoruz. Yerden 50 cm'lik bir yükselti ve bir mikrofon dışında maliyeti olmayan, maalesef seyirciye kahvehane muhabbeti dışında pek bir şey de sunamayan ayaküstü gösterilerin salgına dönüştüğü, mekanların da seyircinin de günden güne tiyatroyu unutmaya potansiyeli taşıdığı bu dönemde, Sabit Efendi Yahut Tuvalet Kâğıdının Bilinmeyen Tarihçesi gibi emek emek sahneye konmuş farklı eserleri ve Tiyatro Ciddibazlar gibi yaptığı işi ciddiye alan ekipleri görmek umut verici.



Oyun Künyesi

Ekip: Tiyatro Ciddibazlar (@ciddibazlar)
 Yazan ve Yöneten: Batuhan YALÇIN
 Yönetmen Yardımcısı: Elif DEMİR
 OYUNCULAR
 Batuhan YALÇIN
 Burçin YALÇIN
 Erdem ULUSAL
 Sedef Meral ÖZDEMİR
 Elif DEMİR
 Tutku Lâl DEMİRCİ
 Işık Tasarımı: Uğur ÖZER
 Dekor Tasarımı: Türk CEBECİ
 Kostüm ve Aksesuar Tasarımı: Sedef Meral ÖZDEMİR
 Tasarım ve Teknik Uygulama: Ciddibazlar

ANKARA



31 Mart Yerel Seçimlerine Yönelik
Yayınlarımız için QR kodu okutun



GAZETE SOLFASOL'E KATILIN!

Gazete Solfasol'de içeriği, iş bölümünü ve yeni fikirleri **her cumartesi saat 14:00'te** yaptığımız toplantılarda ve ana haberleşme kanalımız olan e-posta grubumuzda ele alıyoruz. Aramıza katılmak isterseniz **bilgi@gazetesolfasol.com** adresine bir e-posta göndermeniz yeterli.

SOLFASOL'DE YER ALIN!

Gazete Solfasol ayrımcılık, nefret ve şiddet içermediği sürece her türlü katkıya açık. Yayınlanmasını istediğiniz yazılı ve görsel katkılarınızı her ayın 25'ine kadar **icerik@gazetesolfasol.com** adresine gönderebilirsiniz.

GAZETE SOLFASOL'Ü DESTEKLEYİN!

Altı abonelik çeşidinden size uygun olanı seçerek aboneliğinizi başlatabilirsiniz veya yenileyebilirsiniz.

Dijital Abonelik 400TL

Solfasol'ünüz her ay elektronik posta kutunuzda



iyzi.link/AFY2iA

Normal Abonelik 500TL

Solfasol'ünüz her ay adresinize posta yoluyla ulaştırılır



iyzi.link/AFY2Ww

Destekçi 1000TL

Destekçi olun ve Ankara gezilerimizde misafirimiz olun



iyzi.link/AFY2eQ

Yurtdışı Abonelik 1500TL

Uzaktayım demeyin, Solfasol dünyanın her yerine ulaşıyor!



iyzi.link/AFY2gw

Çifte Destekçi 2000TL

Solfasol'e verdiğiniz çifte destekle bizi çok mutlu edin!



iyzi.link/AFx3Bw

Yaşasın Solfasol! 4000TL

Cömert desteğinizle mutluluktan gözlerimizi yaşartın!



iyzi.link/AFx3Gw

KREDİ KARTI

Online ödeme platformu iyzico üzerinden abone olabilirsiniz. Yukarıdaki QR kodları kullanılabilir veya abonelik sayfamızda linklerini bulabilirsiniz.



solfasol.tv/abonelik

PATREON

Patreon Solfasol'a aylık düzenli destek verebileceğiniz online bir kitlesel fonlama platformudur. Belirleyeceğimiz miktar, kredi kartınızdan her ay otomatik olarak çekilerek Solfasol'a aktarılır.



patreon.com/solfasol

BANKA HAVALESI/EFT

Abone olmak için aşağıdaki hesap numarasına ödeme yaptıktan sonra adınızı, açık adresinizi, e-posta adresinizi ve telefon numaranızı **abone@gazetesolfasol.com** adresine veya **0 536 9566426** nolu telefona SMS ile gönderin veya websitemizdeki abonelik formunu doldurun.

Abonelik Ödemesi için Banka Hesap Bilgileri
TÜRKİYE İŞ BANKASI - KÜÇÜKESAT ŞUBESİ
IBAN TR83 0006 4000 0014 2080 7867 87
Hesap Sahibi: Mehmet Onur Yılmaz SOLFASOL

SOLFASOL'DE ŞEFFAFLIK

Solfasol, Ankaralılarla buluştuğu ilk günden beri ana gelir kaynağı abonelerinin desteği olan, kâr amacı gütmeyen bir gazete. Mali şeffaflık ve hesap verebilirliği önemsiyoruz ancak şeffaflık köşesi yeni formatıyla önümüzdeki sayıdan itibaren yayınlanmaya devam edecek.

TAKİPTE
KALIN!

Web
solfasol.tv



YouTube
Solfasol TV



Instagram
solfasol_gazetesi



Twitter / Facebook / Google
Gazetesolfasol



SOLFASOL

Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi

Mart 2024

121. Sayı

Ayda bir yayımlanır.

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Mehmet Onur Yılmaz

Haber Koordinatörü Deniz Nazlım

Editörler Alanur Çavlin, Zişan Kürüm

Keçi Solfasol Çizimi Aydan Çelik

Sayfa Düzenleme Zehra Yavaş

Gazete Sekreteri

@gazetesolfasol.com

Bu Sayıyı Yayına Hazırlayanlar

Akın Atauz, Alanur Çavlin, Ali Uğurlu,

Alisa Candan Karsu, Alper Fidaner,

Aslı Alpar, Aydan Çelik, Ayhan Çelik, Aykut

Alyanak, Ayşegül Çelik, Atilla Dirim, Burak

Sarı, Bülent Atamer, Bülent Tanık, Büşra

Taşkıran, Cemre Polat, Ceren İskit,

Çiğdem Akay, Deniz Gümüşel, Ebru Vesile

Öcalır, Ekin Barış Şah, Elif Gamze Bozo,

Emek İlgez, Emel Akpınar, Enver Arcak,

Feyza Çebi, Gökçer Tahincioğlu, Hatice

Betül Çelebi, Kaan Can Bircan, Kenan Yıldız,

Lindanihan, Mehmet C. Peker,

Mehmet Kuzu, Mehmet Onur Yılmaz,

Murat Sevinç, Onur Mat, Saim Yavuz,

Sacit Yörüker, Sultan Kılıç, Zeynep Ö. Yılmaz,

Zişan Kürüm.

Yayın İdare Merkezi

Büklüm Sokak No: 44/4

06680 Kavaklıdere / Ankara

Tel-Faks 0 (312) 437 76 41

İrtibat Tel 0 (533) 426 89 20, 0 (536) 956 64 26

Bilgi-Katılım bilgi@gazetesolfasol.com

Yazı-Haber icerik@gazetesolfasol.com

Abonelik abone@gazetesolfasol.com

Basım Yeri

Şen Matbaa

Özveren Sokak 25/B Demirtepe / Ankara

Tel 0 (312) 229 64 54 Fax 0 (312) 229 64 54

E-Mail senmatbaa@gmail.com

www.senmatbaa.com

Basım Tarihi 20.03.2024

ISSN 1301-8655

Yerel Süreli Yayın

3.000 adet basılmıştır.

Aslı Alpar



ANKARA'DAN YENİ BİR MEDYA DOĞUYOR: MUZİR.ORG YAYINDA!

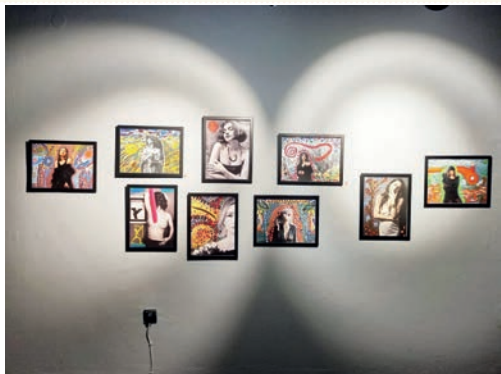
Türkiye basınının yoğun gündeminde gözden kaçan haber ve içerikleri okuyucuyla buluşturmak için yola çıkan haftalık çevrimiçi yayın Muzir.org, şiddetsiz ve daha eşit bir dünyayı odağına alan gelişmeleri okurla buluşturuyor.

Politikanın sıradanlığı ve sıradanlığın politikasını bir arada ele almaya çalışan röportajlarıyla, Türkiye'de "tabu" olarak nitelenen ya da "konuşulması zor" olarak tariflenen konuları temel haklar bağlamında yorumlayan kişilerle gerçekleştiriyor.

Muzir'in yayım amacı amacımız yalnızca konu bağlamındaki haber ve içeriklerde değil tüm yayımlarında toplumsal cinsiyet eşitliği ve çeşitliliği ile türler arası eşitlik de dahil olmak üzere topyekün ayrımcılık karşıtı ifadeyi merkeze alması.

Muzir, Türkiye'de ifade özgürlüğüne yönelik saldırılar düşünüldüğünde tüm türleri kapsayan barış haberciliğini şiddetsiz bir dil ve yaratıcı materyallerle sunmanın önemli olduğunu düşünüyor. Her Cumartesi, saat 10:00'da yeni sayısı yayımlanan Muzir'i okumak için muzir.org'u ziyaret edebilirsiniz.

Solfasol olarak muzir.org'a hoş geldin diyoruz! Yayın hayatında başarılar...



Küçük Canavarlar

Alper Fidaner ve Ahmet Selim Sabuncu ile "Paralelli" Zamanda Yolculuk...

Cemre Polat



Tosca Art Design Galerisi'nde 6-17 Mart 2024 tarihleri arasında gerçekleşen "Paralelli" adlı fotoğraf sergisi, sanatseverleri zamanda yolculuğa çıkardı. Fotoğraf Sanatçıları Ahmet Selim Sabuncu ve Alper Fidaner'in ortak projesi olan "Paralelli", sanatçıların 1989 yılında fotoğraf dünyasına giriş yaptıkları ilk sergilerinin adını taşıyor. 35 yıl sonra, ikili yine bir araya gelerek yeni bir "Paralelli" sergisiyle karşımıza çıktı. Fotoğraf Sanatçıları Ahmet Selim Sabuncu ve Alper Fidaner'in ortak projesi "Paralelli" sergisi, Tosca Art Design Galerisi'nde sanatseverlerle buluştu. Sergide, sanatçıların kendi albümlerinden seçtikleri ve çeşitli renklerle, desenlerle özgünleştirdikleri çok sayıda fotoğraf, geçmişle günümüz arasında bir köprü kurdu. Sanatın sınırlarını keşfetme fırsatı sunan sergi, izleyicileri duygusal ve düşünsel bir yolculuğa çıkardı. Ahmet Selim Sabuncu'nun "Geçmiş Zamanlar Mezarlığı" ve Alper Fidaner'in "Küçük Canavarlar" başlıklı çalışmaları, aynı salonda, birbirine "paralel" karşılıklı duvarlarda farklı zaman dilimlerinin izlerini yansıtıyor. Sabuncu ve Fidaner'in 1989 yılında fotoğraf işlerinde yeniyken açtıkları ortak serginin de adı olan "Paralelli", 35 yılın ardından farklı disiplinleri bir araya getirerek tekrar izleyici karşısına çıktı.

Fotoğrafın ruhunu yeniden keşfediyorlar

Sabuncu, eserlerinde aile albümlerinden esinlenerek geçmişin izlerini gün yüzüne çıkarmış; Fidaner ise yoğun bakımda geçirdiği bir dönemde yaşadığı deneyimleri fotoğraflarında canlandırıyor. Fidaner'in "Küçük Canavarlar" serisi, hastalıkla mücadele sürecinde yaşadığı halüsinasyonları ve kendi iç dünyasını yansıtıyor. Sanatçı, fotoğraflarında işlediği canavarları, aslında içsel bir yolculuğun yansımaları olarak ele alıyor. Fotoğrafın sınırlarını zorlayan Fidaner, sanatın farklı

disiplinlerini bir araya getirerek özgün bir anlatım sunuyor.

Fidaner, "Fotoğraf da bir resimdir"

Serisi "Küçük Canavarlar"ın çıkış hikayesini paylaşan sanatçı, çalışmalarını şöyle anlatıyor: "Yakın zamanda ağır bir hastalık geçirdim. Yoğun bakımda yatarken birtakım halüsinasyonlar gördüm ve onları canlandırmak istedim. İşte bu canavarlar, o canavarlar. Korkulacak şeyler olmadığı için onlara 'küçük' dedim. Fotoğraflarda canavarlar yoktu, onları fotoğrafın üzerine boyayla ekledim. Başlığın ikinci anlamı da portrelerini çektiğim kadınların hepsi kendilerine 'canavarlar' demeye başlamıştı, onlar da pozitif anlamda birer canavar diye düşünüyorum". Resim ve fotoğrafın birbirinden ayrı kavramlar olmadığını söyleyen Fidaner, konuşmasında resmin kapsayıcılığını vurgulayarak, "Fotoğrafın sınırlarının çok geniş olduğunu düşünüyorum. Fotoğraf her şeye açıktır ve istediğimiz şekilde işleyebiliriz. Resim ve fotoğraf birbirine karşıt şeyler değil. Fotoğraf da bir resimdir. Resim öyle bir şey ki sinemaya kadar tüm görsel sanatları kapsıyor" diye konuştu.

"GEÇMİŞ ZAMANLAR MEZARLIĞI"

Sabuncu, "Eserlerin her biri, kopyasının olamayacağı özgün parçalar" Ahmet Selim Sabuncu ise "Geçmiş Zamanlar Mezarlığı" serisinde aile albümlerinden derlediği fotoğrafları modern bir bakış açısıyla yeniden yorumlamış. Geçmişin izlerini takip ederken eski fotoğraflarla yeni bir hikâye oluşturuyor. Serginin adı, fotoğraf albümlerinin birer mezarlık gibi olduğu ve sanatçıların bu "mezarlıktan" eski anıları yeniden canlandırmak için çıkardığı bir yolculuğu ifade ediyor. Sergi hakkında detaylı bilgiler veren sanatçı, kullandığı fotoğrafların kendi ailesine ait olduğunu söyledi. Eski fotoğraf albümlerini bir mezarlığa benzeten Sabuncu, serginin adının buradan geldiğini ifade etti. Anıları tekrar değerlendirdiğini aktaran sanatçı, "Ailedeki büyükleri yavaş yavaş kaybedince eldeki fotoğrafları tekrar elden geçirmek istedim. Ablamla ailedeki en eski fotoğrafı bulmaya çalıştık, akrabalarından fotoğraf albümlerini toplayarak dijital ortama aktardık ve sınıflandırdık. Bir taraftan da dönemden kalan objelerin fotoğraflarını çektim. Objelerle eski fotoğrafları birleştirmeyi düşündüm. Serginin adı da eski fotoğraf albümlerinin bir fotoğraf mezarlığına benzetmemden geliyor. Fotoğrafları çektiğiniz anı albüme dizerek onu bir mezarlığa dönüştürüyorsunuz. Biz de onları mezardan tekrar çıkartıp bakmak istedik. Albümlerdeki ölü anları canlandırmak ve üzerlerini boyayarak özgünleştirmek istedik. Her biri, kopyasının olamayacağı özgün parçalar oldu" sözlerini aktardı.